

“AKP ‘eğitimde, kültürde iktidar olamadık’ demeye devam edecek!”

Gerici-faşist AKP iktidarının karanlık zihniyetini yaymak ve kalıcı hale getirebilmek için hedef aldığı eğitim-öğretim alanında her gün yeni bir değişiklik yapıyor. Ne yaparsa yapsın dikiş utmayan uygulamalarını her sene yenisi ile değiştirmek zorunda kalan gerici iktidarın gündeminde

yine değişiklikler var. Hem öğrenciler cephesinde hem de eğitim emekçileri cephesinde planlanan bu saldırıların gerisindeki nedenleri ve içeriğini Eğitim Sen Başkanı Feray Aytekin Aydoğan ve Eğitim Sen Genel Sekreteri Velat Kaya ile konuştuk. **S.6**

Haftalık
Sosyalist
Siyasal Gazete

ISSN 1300-3585

Sayı 2019 / 23

21 Haziran 2019 • 1 TL

Kızıl Bayrak

www.kizilbayrak44.net

Sermayenin çarkını kırmak için sınıf mücadelesine!

İşçi ve emekçilere her koşulda çok yönlü krizin faturasını ödetmek için bekleyen bir sınıf ve düzen olduğu, seçimlerin bunu hiçbir şekilde değiştirmeyeceği gerçeği bakidir. Fakat gerici-faşist iktidarın politik ve moral bir güçle sahneye döndüğü koşullarda sömürü ve kölelik zincirlerini kalınlaştırmak, faturayı hoyratça ödetmek işi daha kolay hale gelecektir. Komünistler bugüne kadar olduğu gibi seçimlerin ardından da gerici-faşist zorbalığa karşı mücadele görevlerine yüklenecek, sermaye düzeninin ve iktidarının dizginsiz hale geleceği açık olan saldırı dalgasını püskürtmek üzere, işçi ve emekçileri “sınıfa karşı sınıf” şiarı altında mücadeleye çağıracaklardır.

AKP-saray rejimi İdlib’de yolun sonuna yaklaşıyor

İdlib, cihatçılarla savaşın Suriye’deki son cephesi olacak. Cihatçı çeteler, halen emperyalist güçlerin himayesine mazhar oluyorlar.

Türkiye kapitalizminin kaçınılmaz akıbeti

Krizle birlikte daha da artan borç yükünün, emperyalist-kapitalist finans sermayesine bağımlılığı pekiştirdiği ortadadır.

Avrupa Parlamentosu seçimleri ve Almanya’da yönetim krizi

26 Mayıs’taki AP seçimleriyle aynı gün Bremen eyaleti seçimleri yapıldı. Her iki seçimde de geleneksel düzen partileri büyük oy kayıpları yaşadılar.

MİB MYK Haziran ayı toplantısı sonuç bildirgesi: Kenetlenelim, bizi bekleyen çetin mücadelelere hazırlanalım!

S.6

İstanbul seçimleri ve sonrası...

Sermayenin çarkını kırmak için sınıf mücadelesine!

Önümüzdeki pazar günü yapılacak İstanbul seçimleriyle bir perde nihayet kapanacak. Doğaldır ki sonraki ilk günlerde/haftalarda sonuçları üzerinden seçim gündemi yine ön planda kalacaktır. Fakat Türkiye’de sermaye düzeninin içinde debelendiği çok yönlü kriz koşullarında, işçi ve emekçilerin dikkatini gündemdeki yakıcı sorunlardan uzaklaştırmak artık pek de kolay olmayacak görünüyor.

Olağan 31 Mart Yerel Seçimleri olağanüstü sayılabilecek bir döneme denk gelmiş, sermaye düzenine ve gerici-faşist iktidara epeyce değerli aylar kazandırmıştı. Ekonomik krizin işten atmalar, işsizliğin rekor üstüne rekor kırması, enflasyonun artışı vb. gibi boğucu etkileriyle bunalan işçi ve emekçi kitlelerin dikkati, aylar öncesinden başlayarak 31 Mart Yerel Seçimlerine, “beka” yalanına, terör demagojisine odaklanmıştı.

Yalanın, ikiyüzlülüğün ve her türden rezilliğin bir kez daha zirve yaptığı ayların ardından sandıklara gidildi. Seçim sonuçları Erdoğan diktasının iç ve dış politikada yarattığı bataktan, izlediği siyaset tarzından geçmişten beri rahatsızlık duyan, her seçim sonrasında “restorasyon, normalleşme” arayışı depreşen düzenin geleneksel sahiplerini bir nebze memnun etti. Esasında her biri, yeri geldiğinde AKP şefinin azarlayarak hatırlattığı gibi, 17 yıllık AKP döneminde ekonomik olarak alabildiğine palazlanmanın ve semirmenin her daim memnuniyetini taşıyor, keyfini sürüyor. Tıpkı 7 Haziran 2015 seçimlerinde olduğu gibi 31 Mart seçimlerinde de sergiledikleri memnuniyet, AKP-Tayyip Erdoğan iktidarından vazgeçtiklerinin değil, onun şirazedden çıkmış dengesiz yönlerinin törpülenmesiyle AKP düzeninin sürdürülebilir kılınması istek ve beklentisinin bir ifadesidir yalnızca.

Öte yandan başta İstanbul olmak üzere büyük kentlerin kaybı AKP-Erdoğan iktidarına politik ve moral bir tokat

oldu. AKP’nin buna nasıl tepki verdiği, yediği şamarın hazımsızlığıyla hangi ke-pazeliklere imza attığı biliniyor. Sonuçta İstanbul üzerinden ortaya çıkan gerilim, tıpkı Kürt kentlerinde sıradan bir iş olarak yapıldığı gibi, tüm burjuva hukuku ve düzen kurumları bir kez daha paçavraya çevrilerek, İstanbul Belediye Başkanlığı seçiminin iptaline varıldı. Keyfi ve açık bir darbe biçiminde vuku bulan bir zorbalıkla AKP-Erdoğan iktidarı yaklaşık ek 3 ay daha kazanmış oldu.

Bu, her şeyden önce İBB’deki 25 yıllık hırsızlık, yolsuzluk ve talanın üzerini örtmek, 31 Mart ertesinde telaşla başlanan arşiv-belge temizliğini tamamlamak için önemli bir fırsat sundu. Bundan daha az önemli olmamak üzere ikincisi de gidererek ağırlaşan kriz gerçeğini ikinci plana itmenin olanağına dönüştü.

Oysa son dönemlerde açıklanan istatistikler işçi ve emekçi kitlelerin içine itildikleri perişanlığın günden güne ağırlaştığını tartışmasız bir şekilde göstermektedir. TÜİK’in nisan ayıyla ilgili açıkladığı sanayii üretimi verilerine göre, sanayideki daralma önceki yılın nisan ayına oranla %4, geçtiğimiz mart ayına oranla %1 şeklinde gerçekleşti. Gene aynı kurumun mart ayı işsizlik raporunda, işsizlik oranının bir yılda %4 artışla %14,1’e çıktığı, işsiz sayısının 1 milyon 334 bin kişi artarak 4 milyon 544 bin kişiye ulaştığı açıklandı. Ekonomideki çöküşün bir diğer göstergesi ise konut satışlarında %30’u aşan azalma oldu. Keza ünlü bir kredi derecelendirme kuruluşunun, ilkin Türkiye’nin notunu teknik olarak “yatırım yapılamaz” seviyesinin bir altı olan “yüksek derecede spekülative”, ardından 18 Türk bankasının notunu “Zayıf”den “Çok Zayıf+”ya düşürmesi de krizin ağırlık derecesini yansıtan gelişmelerdi.

Bunlara dış politika alanında Rusya’dan S-400 füze alımı ve ABD’nin de F-35 uçak projesini iptali üzerinden, ABD ve batlı emperyalistlerle yaşanan ge-

rilimi eklemek gerek. Bu konudaki tüm aşağılamaların ve tehditlerin sineye çekilmesinin, AKP-MHP’nin “yerli ve milli” yalanına kanan yığınlarda kabul görmesi veya tepkiyle karşılanmamasında seçim gündeminin de kuşkusuz önemli bir payı var. Ne var ki gerek Suriye’deki tablo gerek Kürt sorunundaki gelişmeler gerekse de emperyalistlerle ilişkilerde girilen açmazlar, sermaye düzenini ve gerici-faşist iktidarı daha beter günlerin beklediğini gösteriyor. Bu, aynı zamanda, düzene karşı sınıf mücadelesi yükseltilmedikçe işçi sınıfına ve emekçi kitlelere daha ağır faturaların dayatılacağı anlamına geliyor.

Elbette İstanbul seçimi hasebiyle, kıdem tazminatının fona devri yoluyla gaspı, zorunlu BES vb. gibi ağır saldırılar içeren Yeni Ekonomi Programı olabildiğince gözlerden uzak tutulmaya çalışıldı. En azından sınıf ve emekçi kitlelere doğrudan saldırı hamleleri öne çıkarılmadı. Fakat bu dönemde işçi ve emekçilerin fatura ödemeye devam etmesine karşın sermayeye peşkeşler tüm hızıyla sürdü. *Resmi Gazete*’deki bir açıklamada nisan ayında 451 kurum ve kuruluşu, vergi ayrıcalıkları, sigorta primi karşılama gibi desteklerin olduğu 11,9 milyar lira tutarında teşvik belgesi verildiği ilan edildi.

Bu çarkın kolayca dönüp dönemeceği veya hangi biçimde döneceği konusunda İstanbul seçimi kritik bir önem kazanmış bulunuyor. Komünistlerin İstanbul seçiminin iptalinin hemen akabindeki açıklamalarında belirtildiği üzere, “*Son yıllardaki şaibeli seçimlerle meşruiyet yönünden lekelenmiş bulunan ve yerel seçimlerde büyük kentlerin büyük bir bölümünü yitirerek önemli bir darbe alan AKP, yenilenecek İstanbul seçimlerini kazanarak tüm bunların politik ve moral yükünden bir dönem için kurtulmayı hedefliyor. Fakat tersinden, başvuracağı her türlü kirli yol ve yöntemle rağmen kaybederse, iktidar meşruiyetini yitirmekle kalmayacak, yarattığı*

korku atmosferinde artık onarılması kolay olmayacak büyük gedikler açılacaktır. Böyle bir gelişmenin devrimci siyasal mücadele ve işçi sınıfı hareketinin seyri bakımından anlamı ve önemi yeterince açıktır.” (İstanbul seçimleri ve devrimci sınıf tutumu-TKİP, 8 Mayıs 2019)

AKP-MHP şeflerinin, iptal kararının ardından büyük bir heyecanla İstanbul’a kamp kuracaklarını açıklamaları ve seferberlik ilan etmeleri bunun açık bilincinde olduklarının ifadesiydi. Sonra 31 Mart seçimleri öncesindeki tutumları ve başka bazı etkenler daha soğukkanlı olarak masaya yatırılmış olmalı ki bundan vazgeçilmiş olduğu görüldü. Şüphesiz sanki o ilk heyecanla çığırkanlık yapanlar kendileri değilmiş gibi perde gerisine çekilmesinde, ne yapsalar da kaybedilme ihtimali büyük olan seçimin kişisel sorumluluktan kaçınmak da var. Fakat esas sorun bu olmadığını bir buçuk aylık süreç gösteriyor.

AKP-MHP ittifakına kaybettiren unsurların başında “beka” sorunu ve terör demagojisi eşliğinde kullandıkları saldırgan dil geliyordu. Bu propaganda, saldırganlığın başlıca hedefi olan Kürt halk kitlelerinin özellikle 2015 yazından bu yana yaşadıkları katliam ve vahşete tepkiyi canlı kılan, dolayısıyla Kürtlerin genelde dinsel gerici akıma desteğini esirgemenen muhafazakar kesiminin dahi tereddütlerini besleyen, mesafeye yol açan bir etkiye yol açtı. Üstüne ilerici Kürt hareketinin gerici-faşist blokun yenilgisinde kritik rol oynayan tutumu eklendi. Erdoğan ve Bahçeli ikilisine geçtiğimiz haftalar boyunca şaşırtıcı tutumlar aldırın etkenlerin bunlar olduğuna kuşku yoktur.

Bunun ne kadar işe yarayıp yaramadığını pazar akşamı görmüş olacağız. İşçi ve emekçilere her koşulda çok yönlü krizin faturasını ödetmek için bekleyen bir sınıf ve düzen olduğu, seçimlerin bunu hiçbir şekilde değiştirmeyeceği gerçeği bakidir. Fakat gerici-faşist iktidarın politik ve moral bir güçle sahneye döndüğü koşullarda sömürü ve kölelik zincirlerini kalınlaştırmak, faturayı hoyratça ödetmek işi daha kolay hale gelecektir. Komünistler bugüne kadar olduğu gibi seçimlerin ardından da gerici-faşist zorbalığa karşı mücadele görevlerine yüklenecek, sermaye düzeninin ve iktidarının dizginsiz hale geleceği açık olan saldırı dalgasını püskürtmek üzere, işçi ve emekçileri “sınıfa karşı sınıf” şiarı altında mücadeleye çağıracaklardır.

Kızıl Bayrak

Haftalık Sosyalist Siyasal Gazete

Sayı: 2019/23 * 21 Haziran 2019 * Fiyatı: 1 TL

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü:

Ersin Özdemir

EKSEN Basım Yayın Ltd. Şti.

Yayın türü: Süreli Yaygın

Yönetim Adresi: EKSEN YAYINCILIK

Osmanağa Mah. Kırtasiyeci Sk. No:9 Kat:2 Daire:7
Kadıköy / İstanbul

Tif. No: 0536 285 73 25

e-mail: info@kizilbayrak.net

twitter: @kizilbayraknet

www.kizilbayrak44.net

Baskı: Kuzey Veb Ofset Sanayi Ticaret LTD ŞTİ · Tayakadın Yassıören Cd. No:75/1 Tayakadın Köyü Arnavutköy / İSTANBUL

AKP-saray rejimi İdlib'de yolun sonuna yaklaşıyor

Suriye'deki savaşın başlangıcında Tayyip Erdoğan ve müritleri Şam'daki Emevi camisinde namaz kılma hevesine kapılmış, çok geçmeden ellerinde dış politikadaki koca iflasla kalakalmışlardı. Geline yerde istedikleri zaman "İdlib camisi"nde secdeye durma imkanına kavuştular. Ancak bu "kavuşma"nın, saray rejiminin yayılcı histerisini teskin etmediği gibi, yeni belalara yol açması da kaçınılmaz.

Emperyalist-siyonist güçlerin Büyük Ortadoğu Projesi'nin (BOP) "eş başkanı" olmakla övünen AKP şefi, Suriye başta olmak üzere bölge halklarına karşı işlenen ağır suçların bir numaralı faili oldu. Buna rağmen yayılcı hevesleri kursağında kaldı, "ılımlı İslam modeli" olma hayalleri çöktü, Şam'da cihatçı bir rejim kurma histerisi hüsrarla sonuçlandı. Elinde cihatçı katillerin deposu haline getirilen İdlib kaldı. Cihatçı çetelerin katarına binerek İdlib'e girmek zor değildi. Oysa çıkış netameli olacak.

***

İdlib, cihatçılarla savaşın Suriye'deki son cephesi olacak. Kentte vahşi şeriat düzeni kuran cihatçı çeteler, halen emperyalist güçlerin himayesine mazhar oluyorlar. Ne zaman kenti cihatçılarından temizleme operasyonu başlatılmadan söz edilse Suriye'yi tehdit ediyorlar. AKP-saray rejimi ise, cihatçı çetelerin sahadaki hamisi konumundadır. Saray rejimiyle arayı bozmaktan kaçınan Putin yönetimi de İdlib'in cihatçılardan temizlenmesi hareketini geciktiriyor. Bu ise, şimdilik kaydıyla, saray rejimine zaman kazandırıyor. Buna rağmen bu zamanın bir sınırı var ve bu giderek de daralıyor.

Zira Suriye ile müttefiklerinin İdlib'i cihatçılardan arındırma kararları kesindir.

Suriye politikası döne döne iflas etmesine rağmen, halen Beşar Esad yönetimini yıkma saplantısından kurtulamayan saray rejimi, İdlib'de kalacağı süreyi uzatmaya çalışıyor. ABD ile aradaki pürüzleri çözerse, kenti ilhak etme hevesini gerçekleştirebileceğini de var sayıyor. Buna göre, İdlib'i ilhak edebilirse, Efrin kolay lokma olur. Oysa İdlib kurtarıncaya, Efrin'deki işgalci güçlerini çekmek zorunda kalacak.

***

Tayyip Erdoğan ile müritlerinin bu saldırgan-yayılcı politikadan vazgeçmeye niyetli olmadıkları görülüyor. Zira Ortaçağ artığı dinci-gerici ideolojileri, doğası gereği saldırgan-yayılcı temele

dayanıyor. Bir asır önce tarihin çöplüğüne atılan Osmanlı'nın ruhunu hortlatmaya heves eden dinci-gericilik, "ne koparabilirsek kârdır" mantığıyla İdlib-Efrin hattını ilhak etme çabasını sürdürüyor.

AKP-saray rejiminin yayılcı hevesleri, Suriye ile müttefikleri tarafından da biliniyor. Nitekim bu politikayı mahkum ediyor, bir karış toprağın bile işgal altında kalmasına göz yummayacaklarını vurguluyorlar. Buna rağmen Putin'den arada bir "hayat öpücüğü" koparan T. Erdoğan bunu, İdlib'de kalacağı süreyi uzatmanın fırsatına çeviriyor. S-400 savunma sistemi satın alma çabaları bu süreyi biraz daha uzatabilir. Her şeye rağmen İdlib'de oynadıkları oyunun sonu yaklaşıyor.

İdlib'in AKP-saray rejimi tarafından ilhak edilmesi, "olağan" koşullarda Putin yönetimi için büyük bir sorun olmayabilirdi. Ancak hem Suriye ile müttefiklerinin bu konudaki kararlılığından hem Rusya'dan gelen binlerce cihatçının etkisizleştirilmesine verdiği önemden dolayı, Türk ordusunun İdlib-Efrin hattından çekilmesi gerektiğini sık sık hatırlatıyor. Öte yandan bölgedeki güçler dengesi değişse de Suriye halen Rusya'nın Ortadoğu'daki temel dayanağıdır. Ayrıca Esad yönetiminin, müttefiklerinin de desteği ile İdlib'i cihatçı çetelerden kurtarması zor değil. Kısacası, Putin'in saray rejimine kazandıracağı sürenin sınırı var. Gelişmeler, bu sürenin çok uzun olmadığına işaret ediyor.

***

Saray rejiminin heveslerini kursağında bırakacak bir diğer önemli hamle Şanghay İşbirliği Örgütü'nün (ŞİÖ) son toplantısından geldi.

Kırgızistan'ın başkenti Bişkek'te düzenlenen toplantıya katılan Rusya lideri Putin'in açıklaması, saraydaki huzuru kaçırmış olmalı: "Şu anda birincil görev, Suriye'de geriye kalan terörist yuvalarının, hepsinden önce de İdlib'dekilerin tamamıyla yok edilmesini sağlamak..."

ŞİÖ'nün ortak yaklaşımı bağlamında ortaya konan bu net tutumun Putin tarafından ilan edilmesi, Tayyip Erdoğan ve müritlerinin İdlib'deki manevra alanlarının giderek daraldığına işaret ediyor.

***

Bir askeri kontrol noktasına yapılan saldırıyı bahane eden saray rejimi, bir kez daha Suriye'yi tehdit etti. İdlib kendi çiftlikleriymiş gibi, saldırıyı bahane ederek ek askeri kuvvetler sevk etti. İçi boş hamaset nutukları bir yana bırakılırsa İdlib, T. Erdoğan AKP'sinin içinden çıkmakta zorlandığı bir sorunlar yumağı haline almaya başladı. Himaye ettikleri cihatçı çeteleri ne yapacaklarını bilemez duruma düştüler. Bu uğursuz politikalarıyla da ülkeyi cihatçı çetelerin yuvası haline getirdiler.

Cihatçı çeteleri kontrol altında tutmanın zorluğu saray rejiminin açmazını derinleştirirken, bu canilerin Türkiye'de konumlandırılmalarının bedelini ise yine işçilere, emekçilere, ilerici-devrimci güçlere ödetmeye çalışacaklar...

"Türkiye'deki firmalara yaptırım uygulayacağız"

ABD ile Türkiye arasında S-400 krizi ve yaptırım tartışmaları devam ederken, ABD Savunma Bakanlığı'ndan (Pentagon) açıklama geldi. Pentagon yetkilisi Ellen Lord, ABD'ye silah parçası üreten firmalara CAATSA kapsamında yaptırım uygulayacaklarını duyurdu.

Pentagon yetkilisi Ellen Lord, S-400'lerin alınması durumunda, Türkiye'den F-35 parçası satın almaya son vermekle yetinmeyeceklerini ifade etti.

Lord, "Aynı zamanda ABD silah endüstrisine parça üreten Türkiye firmalarına da CAATSA kapsamında yaptırım uygulayacağız" diye konuştu.

F-35'lerin ana üreticisi Amerikan silah tekeli Lockheed Martin'in CEO'su Marillyn Hewson da üretim zincirindeki aksamaları önlemek için çalışma yürüttüklerini kaydederek F-35 parçalarının üretimi için Türkiye'ye yeni sipariş vermelerinin Amerikan hükümetinin kararına bağlı olduğunu açıklamıştı.

Türkiye kapitalizminin kaçınılmaz akıbeti

Tekrarlanan İstanbul seçimleri ülke gündemini bir hayli meşgul ederken, Türkiye kapitalizminin içinde bulunduğu ekonomik kriz de derinleşiyor. Gelinek yerde Türkiye ekonomisi, Ekim 2018-Mart 2019'da yüzde 2,8'lik bir küçülme yaşamıştır. İç-dış borç yüküyle beli bükülen ekonomi, her an fırlamaya hazır tablo arz etmektedir. Yüksek işsizlik, enflasyonun sürekli artışı ve sosyal yıkımın şiddetlenmesiyle bu tablonun bedelini işçi ve emekçiler ödüyor.

Dışa bağımlı ekonomisiyle Türkiye bir kaçınılmazı yaşıyor. AKP döneminde bol uluslararası finansman sayesinde bu bağımlılık daha fazla derinleşmiştir. Türkiyeli kapitalistler, yabancı fonlarıyla semirdikçe semirmiştir. Ancak denizin sonuna gelinmiş, Erdoğan yönetiminin iç ve dış politikadaki icraatlarının da katkısıyla bu sıcak hazır paraya dayalı ekonomik büyüme rüyası bitmiştir.

AKP, yakın yıllara kadar uluslararası ekonomik durumun elverdiği ölçüde sıcak para girişini sağlayabilmiş, ülke yabancı yatırımcıların gözdesi olmuştu. AKP iktidarı doğrudan yabancı yatırımların özendirilmesi ve yabancı yatırımcıların haklarının korunması amacıyla, 2003 yılında yürürlüğe giren 4875 sayılı "Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu" çıkarıldı. Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihten 2004 yılı sonuna kadar 2 bin 461 yabancı sermayeli şirket kurulmuştur. Yabancı yatırımların ülke gruplarına göre dağılımında öncelik AB ve ABD olup, 732 milyon dolar tutarındaki sermayenin 410 milyon dolarlık kısmı Alman sermayesi, geri kalanı AB üyesi diğer ülkelere aittir. 2016

sonu itibarıyla Türkiye'de faaliyet gösteren yabancı sermayeli şirket sayısı 53 bin 156'ya yükselmiştir. Ülke gruplarına göre dağılımda AB ülkeleri 21 bin 751 şirketle birinci sırada yer almaktadır. Yabancıların brüt varlıklarının milli gelire oranı ise yıldan yıla yükselmiş, 2008 yılında yüzde 52,9 iken 2011 yılında yüzde 63,7'ye, 2014 yılında yüzde 82,7, 2015'te yüzde 81,9'a ulaşmıştır. (Veriler için bkz. Türkiye Ekonomisinin Emperyalizme Bağımlılığı: Uluslararası sermaye hareketleri-Kansu Yıldırım, birgün.net)

Bu süreçlerde ekonomik büyüme rekorları kırdıkları için Erdoğan "büyük ve güçlü Türkiye" imajını parlatma imkânı

yakalamış, "yerli-milli-bağımsız" Türkiye vurgularıyla iktidarını pekiştirmek için avantajlar elde etmişti. Oysa bu, daha da dışa bağımlı bir ekonomi sayesinde olanaklı olmuştu.

Sabancı Holding CEO'su dış kaynak ihtiyaçları konusunda şunu itiraf etmektedir: "Yabancı fonlar olmadığı takdirde, Emlak Bankası'nı da kursanız, enerjiyle ilgili başka fonlar da oluştursanız cebinize bir para girmeyecek. Olmayan parayı hangi cebe koyarsanız koyun aynıdır."

S-400'ler üzerinden ABD ile yaşanan gerilimle birlikte Trump'ın "ekonominizi mahvederiz" tehdidinin gerçekleşmesi durumunda ise kriz çanları daha da gürültülü çalacaktır. Türk sermaye sınıfının temsilcileri geçtiğimiz mayıs ayındaki TÜSİAD Yüksek İstişare Konseyi toplantısında bu konudaki kaygılarını dile getirmişti. Yüksek İstişare Konseyi Başkanı Tuncay Özilhan bir yandan, dış politika ve askeri alanda ilişkilerin uzun vadeli çıkarılara göre oluşturulduğunu söyleyerek, "Bu nedenle ittifaklar kolay kolay değişmez" vurgusu yapmış, öte yandan da "ekonomik olarak zayıf olan, finansman sorunu çeken, tasarrufları yatırımlarını karşılayamayan ülkeler, ekonomileri güçlü olan ülkelere tabi hale gelirler. Bunun tersini düşünmek hayalciliktir" diye, Erdoğan yönetimini uyarıyordu.

Zira en iyi bu sermayenin temsilcileri

biliyor ki, Türkiye kapitalizminin emperyalizme bağımlılığı salt dış politikadaki stratejileriyle sınırlı değildir. Esasta ekonomik alanda, özellikle AKP döneminde daha fazla derinleşen bir bağımlılık söz konusudur. TÜSİAD ve MÜSİAD'ın her vesile ile batılı ülkelerle iyi ilişkiler geliştirilmesi gerektiğini söyleyerek, AB'nin Türkiye ihracatındaki payının yüzde 48,7 ile birinci sırada olmasını vurgulamaları ve Türkiye'nin AB üyeliğinin vazgeçilmez bir hedef olduğunu tekrarlamaları boşuna değildir. Ayrıca TOBB, TİM, TESK, DEİK, TÜSİAD, MÜSİAD ve TMB'nin yer aldığı sermaye grupları Avrupa Birliği'ne yönelik özel çalışma grubu oluşturarak her ay düzenli toplantılar yapmaktadır.

Krizle birlikte daha da artan borç yükünün, emperyalist-kapitalist finans sermayesine bağımlılığı pekiştirdiği ortadadır. Dışarıdan para gelebilmesi dışında krizden çıkış formülleri yoktur. Ve bundan sonra krize "çözüm" adı altında Erdoğan hükümetinin atacağı ya da atmaya zorlanacağı adımlarla bu bağımlılık daha da derinleşecektir. Bu bağımlı ekonominin sürekli kriz hali bir kısır döngü olarak yaşanacaktır. Tüm bu yaşananların faturasını işçi ve emekçilerin kemer sıkma politikaları olarak ödemeye devam edeceği ise bir başka gerçektir. Tablonun değişmesi işçi ve emekçilerin örgütlü tepkilerini göstermelerine bağlıdır.

Sermayeye Nisan ayı teşvikleri 12 milyar lirayı buldu

19 Haziran'da yayınlanan *Resmi Gazete*'de, AKP-MHP koalisyonunun sermayeye Nisan ayında sunduğu teşvikler yayımlandı. Nisan ayında 451 kurum ve kuruluşu, vergi ayrıcalıkları, sigorta primi karşılama gibi desteklerin olduğu 11,9 milyar lira tutarında teşvik belgesi verildi.

Söz konusu teşvikler kapsamında şirketlerin 17 bin 694 kişilik istihdam sunacağı öne sürüldü.

Yüz milyonlarca lira ve üzerinde teş-

vik belgesi verilen şirketler arasında, Mersin Uluslararası Liman İşletmeciliği, Tersan Tersanecilik, Çalık Denim Tekstil, Anadolu Deniz İnşaat, Şua Elektrik, Alpin Çorap, Texhong Textile Türkiye, Bozdağ Kömür İşletme, Selçuk İplik Sanayi AŞ, İstanbul Gübre Sanayi AŞ, Renta Elektrikli Ev Aletleri Ltd. Şirketi yer aldı.

En fazla teşviği, 2,14 milyar ile Selçuk İplik alırken ardından, 676 milyon lira ile İstanbul Gübre ve 515,3 milyon lira ile Renta aldı.

Krize “operasyonel” çözüm

AKP'nin sorumlusu olduğu krize yönelik bulduğu dahiyane çözüm işte bu kadar akla zıyandır. Krizi gösterene ceza var. Krizin sonuçlarını yaşayan işçi ve emekçiler, gittikçe yoksullaşan milyonlar kendilerini kimin neden bu duruma düşürdüğünü sorgulamasın, isyan etmesin isteniyor.

Krizin sonuçları artan işsizlik, yükselen gıda fiyatları, işçi ve emekçilerinin alım güçlerinin düşmesi vb. olarak her geçen gün daha belirgin biçimde hissediliyor. Ekonomik gelişmeleri takip edenler ekonomik dengelerin hiç de Berat Albayrak'ın her seferinde müjdesini verdiği gibi iyiye gitmediğinin altını çiziyorlar. Krizle mücadeleyi krizin faturasını tabana yaymak, bedelini yoksullara ödetmek olarak ele alan AKP iktidarı, şimdi de krizi konuşanlar ve görünür hale getirmeye çalışanlarla mücadele etme görevini önüne çekmiş bulunuyor.

Sorunu çözemeyenlerin sorunun görünür hale gelmesinden duydukları rahatsızlığın sonucu olarak son günlerde yaşananlar dikkat çekicidir. ABD merkezli haber kuruluşu Bloomberg, çalışanları Kerim Karakaya ve Fercan Yalınkılıç hakkında, geçen yıl ağustos ayında Türk Lirası'ndaki ani değer kaybından Türk bankalarının nasıl etkilendiğine ilişkin bir haber nedeniyle 2 ila 5 yıl hapis cezası istemiyle dava açıldığını bildirdi. Dava açılma süreci Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun (BDDK) şikayeti üzerine başladı. Gerekçe ise “Türkiye ekonomisinin istikrarını zayıflatmaya çalışması” olarak gösterildi.

Daha önce de Anadolu Ajansı tarafından “ekonomik saldırılar kapsamında bu amaca hizmet eder mahiyette her türlü

yönlendirici haber, yazılı ve görsel yayın, operasyonel amaçlı sosyal medya hesapları ile birlikte ekonomik güvenliği tehdit içeren eylemlerde bulunan kişi ya da kişiler hakkında, Türk Ceza Kanunu, Bankacılık Kanunu, SPK mevzuatı ve ilgili kanun maddeleri uyarınca” soruşturma açıldığı gündeme getirilmiştir.

Sermaye Piyasası Kurulu'ndan (SPK) yapılan açıklamada ise “yalan, yanlış haber ve açıklamaları yapanlar ve yayanlar hakkında her türlü yasal işlemin uygulanacağı” duyurulmuştur. SPK tarafından yapılan duyuruda “sermaye piyasalarının güvenilir, etkin ve şeffaf bir ortamda işlemesi” adına tüm tedbirlerin alındığı söylenmiştir. SPK'ya göre aksi halde “en hafif şekliyle ülkemiz sermaye piyasalarında güvenilirlik ve şeffaflık ciddi manada zedelenir ve yatırımcılar zarar görebilir”di.

KRİZİ GÜNDEME GETİRECEKLERİN SUÇU: “PİYASA DOLANDIRICILIĞI”

6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun “piyasa dolandırıcılığı” başlıklı 107'nci maddesinin ikinci fıkrasında durum şöyle ifade edilmektedir: “Sermaye piyasası araçlarının fiyatlarını, değerlerini veya yatırımcıların kararlarını etkilemek amacıyla yalan, yanlış veya yanıltıcı bilgi veren, söylenti çıkaran, haber veren, yorum yapan veya rapor hazırlayan ya

da bunları yayan ve bu suretle menfaat sağlayanlar hakkında iki yıldan beş yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezası uygulanacaktır.”

AKP'nin sorumlusu olduğu krize yönelik bulduğu dahiyane çözüm işte bu kadar akla zıyandır. Krizi gösterene ceza var. Krizin sonuçlarını yaşayan işçi ve emekçiler, gittikçe yoksullaşan milyonlar kendilerini kimin neden bu duruma düşürdüğünü sorgulamasın, isyan etmesin isteniyor. Berat Albayrak'ın gururla bahsettiği Yargı Reform Stratejisi'nin özeti budur.

Sermaye iktidarının krizle sözde mücadele yöntemine göre emekçilere döviz bozdurun çağrısı yapanlar döviz yatırım yapacak, sözde “vatansever” MHP'nin yaptığı gibi döviz yükselince bozdurup muazzam paralar kazanacaklar. Reklam olsun diye verdikleri bayram harçlıklarını, AKP'lilerin yaptıkları gibi 100 dolarla verecekler. Fakat “krizin faturasını krizi çıkaranlar ödesin”, “İşsizlik son bulsun”, “Adaletsiz vergi sistemine hayır” vb. talepler için mücadele eden işçi ve emekçilerin karşısına sermaye hukuku, “piyasa dolandırıcılığı” suçlaması ile çıkacak.

Tüm bunlar gösteriyor ki işçi ve emekçilerin krize ve krizin sonuçlarına karşı verecekleri mücadele daha fazla önem kazanacaktır.

Sanayi üretimi Nisan'da 'çöktü'

AKP şeflerinin “krizin en kötüsünün geride kaldığı” yönündeki söylemleri, krizin etkilerini ortaya seren verilerle boşa düşüyor. İşsizlik tarihin en yüksek seviyelerindeki seyrini sürdürürken, enflasyon düşmüyor, tüketim ve üretim teşviklerine karşın kapitalist piyasa düzeni ‘canlanmıyor.’ Bununla birlikte, yüksek dış borçlar, biriken sorunlu krediler, finansal alanda da Türkiye kapitalizminin çarklarının kırılma noktasında olduğuna işaret ediyor.

Bütün bu tabloya rağmen AKP şeflerinin ve sermaye devleti temsilcilerinin sunmaya çalıştığı “olumlu hava”, bugün açıklanan sanayi üretim endeksi verileriyle de dağıldı. Zira Nisan ayında sanayi üretimi hem aylık hem yıllık bazda düştü. Son üç aydır aylık bazda kaydedilen artışlar “toparlanma olduğu” yönünde yorumlanıyordu, bu iddialar da “başka bahara kaldı”.

SANAYİ ENDEKSİ AYLIK %1, YILLIK %4 DÜŞTÜ

Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan Nisan 2019 Sanayi Üretim Endeksi verilerine göre, sanayi üretimi geçtiğimiz yılın aynı ayına kıyasla %4 küçüldü. Bir önceki aya kıyasla da küçülen sanayi üretimi endeksi %1 daraldı.

Sanayi alt sektörlerinde geçen yıla kıyasla imalat sanayi endeksi %4,2 azalırken, madencilik ve taşocakçılığı sektörü endeksi bir önceki yılın aynı ayına göre %9,3 ve imalat sanayi sektörü endeksi %4,2 azaldı. Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksinde ise %0,7'lik artış oldu.

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış verilere göre, önceki aya kıyasla da endekslerde düşüş kaydedildi. Madencilik ve taşocakçılığı sektörü endeksi %7,8 ve imalat sanayi endeksi %0,9 azaldı. Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi aylık bazda %1,9 arttı.

“AKP ‘eğitimde, kültürde iktidar olamadık’ demeye devam edecek!”

Gerici-faşist AKP iktidarının karanlık zihniyetini yaymak ve kalıcı hale getirebilmek için hedef aldığı eğitim-öğretim alanında her gün yeni bir değişiklik yapılıyor. Ne yaparsa yapsın dikiş utmayan uygulamalarını her sene yenisi ile değiştirmek zorunda kalan gerici iktidarın gündeminde yine değişiklikler var. Hem öğrenciler cephesinde hem de eğitim emekçileri cephesinde planlanan bu saldırıların gerisindeki nedenleri ve içeriğini Eğitim Sen Başkanı Feray Aytekin Aydoğan ve Eğitim Sen Genel Sekreteri Velat Kaya ile konuştuk.

AKP KENDİ İDEOLOJİSİNİN İHTİYAÇLARINI KARŞILAMA DERDİNDE

Eğitim Sen Genel Sekreteri Velat Kaya, eğitim-öğretim sisteminde gündeme getirilen değişikliğin nedenlerini şöyle açıkladı:

“Bu değişikliklerle öncelikle kendisine biat eden bir toplum yaratma çabası var. Bunu yaşamsallaştıracağı alan eğitim öğretim sistemidir. Bununla ilgili sendikalara bir müdahale var, öğrencilere müdahale var, okullara müdahale var. Aynı zamanda eğitim-öğretimin içeriğine bir müdahale var.

En son ortaöğretimdeki ders saatleri ve sayısı ile ilgili değişiklikler gündeme getirildi. Bizim en önemli itirazımız öğretmenlerin, öğrencilerin ya da eğitim-öğretimle ilgili olan kesimlerin bu sürece dahil edilmemesi.”

Ders saatlerinin 40’tan 35 saate indirilerek 9, 10, 11. sınıfta okutulan ders sayısının azaltılmasının söz konusu olduğunu belirten Kaya, bazı branş öğretmenlerinin okullarda norm fazlası duruma düşeceğine dikkat çekti.

Temel dersler zorunlu olmaktan çıkarılırken, Din Kültürü dersinin 4 sene ortak okutulması gereken ders olarak yer almasını eleştiren Kaya, bu konuda Danıştay kararları olduğunu hatırlatarak, “Farklı din ve mezheplere mensup öğrenciler var. Neden bu derse girmek zorunda kalsın ki?” sorusunu sorarak, şöyle devam etti:

“Meslek liseleri ve imam hatiplerle ilgili değişim dönüşümle ilgili hükümetin çok ciddi bir müdahalesi söz konusu. Meslek liselerinde ucuz iş gücü adı altında çocukların, gençlerin emeği sömürülüyor. Bunu piyasacı bakış açısıyla haya-

ta geçiyorlar. Bununla birlikte iktidar eğitimi dinselleştirerek kendi ideolojisinin ihtiyaçlarını karşılayacak bir toplum yaratma peşinde. Bunu da imam hatiplerle yaratmaya çalışıyor.”

İktidarın yaptığı bu değişikliklerin çok boyutlu olduğuna işaret eden Kaya, bu adımların sendikal boyutu, öğretmenlere müdahale etme vb. birçok yönü olduğunu dile getirdi.

Buna karşın “Eğitim Sen; bilimsel, anadilde, demokratik, aynı zamanda özgürlükçü bir eğitim talep ediyor. Mücadeleyi bu yönde yürütüyoruz” dedi.

AKP EĞİTİMLE DİNCİ-TEKÇİ ‘YENİ REJİM’ İNŞA ETME PEŞİNDE

Eğitim Sen Genel Başkanı Feray Aytekin Aydoğan, eğitim-öğretim sisteminde sürekli hale gelen, özellikle AKP döneminde adeta eğitimi yap-boz tahtasına çeviren bu değişikliklerin nasıl bir ihtiyacın ürünü olduğu konusundaki sorumuzu şu şekilde yanıtladı:

“Aslında ‘değişim’ ileri adımlar anlamına gelir. AKP’den önce de eğitim iktidarların hedefinde oldu. Eğitim bütün dünyada da iktidarların, rejimlerin temel hedef alanıdır.

Aslında bir değişim yok, bir sürecin devamı var AKP nezdinde. 17 yıllık süreç bakarsak iki temel hattı hep görüyoruz.

‘Neoliberal politikaları en iyi ben hayata geçiririm’ diyordu. Eğitimde bunun yansımaları özelleştirme politikalarının hızlandırılması süreci ile gördük. Özel okulların oranı 2002’de yüzde 2 iken şu anda yüzde 25’e çıkmış durumda.

Yoksul aile çocuklarının da git gide örgün eğitimden çekildiğine tanıklık ediyoruz.

En son bir önergeye verilen cevaba göre, 1 milyon 395 bin çocuk örgün eğitimden çekilmiş durumda.

AKP iktidar olduğundan bu yana ‘yeni bir rejim’ inşa edeceğini söyledi. Bu rejim tek tipçi bir rejim; milliyetçi, cinsiyetçi, dinci; tamamen tüm tek tipçi özellikleri içerisinde barındıran bir sistem.

Bunu hayata müfredatla, 4+4+4 ile geçirdi. Zorunlu din derslerini, seçmeli adı altında yeni zorunlu din dersleri katarak devam etti.”

Milli Eğitim Bakanlığı’nın son hazırladığı vizyon belgesinin ana omurgasının da 24 Haziran’dan sonra AKP’nin hazırladığı seçim beyannamesinden oluştuğunu belirten Aydoğan şunlara dikkat çekti:

“Özelleştirme, tek tipleştirme ve daha çok dinselleştirmeyi öne çıkarıyor. ‘80 darbesinden sonra Türk-İslam iken bunu İslam-Türk üzerinden bugün hayata geçiriyor.

Dinselleştirme ve piyasalaştırma hattının devam ettirildiğini gördük. Özel

öğretim kurumlarına, özel meslek liseleri noktasında ‘teşviklere devam edeceğim’ dedi. Kamu okullarına ayrılmayan kaynakların özel okullara ayrılmasına devam edeceğini söyledi.”

MESLEK LİSELERİ SINIRSIZ YETKİ İLE SERMAYEYE DEVREDİLİYOR

TOBB ile 81 ili kapsayan bir protokol imzalandığını belirten Aydoğan, meslek liselerinin tamamen sermayeye devredilerek sınırsız yetkiler tanınacağını vurgulayıp, şunları dile getirdi:

“Her ilde o ilin en merkezi en geniş alanlarına sahip tüm meslek liseleri fiilen sermayeye devredildi. Öyle yetkiler verildi ki örneğin protokol danışma ve yürütme kurulları oluşturuldu. Buradaki çoğunluk sayısı şirketlerden oluşacak. AKP seçim beyannamesinde var.

Ayrıca dediler ki ‘Müfredatı istediğiniz gibi esnetebilirsiniz, istediğiniz eğitim materyallerini kullanabilirsiniz, o okulda çalışacak okul idarecisini öğretmene siz karar verebilirsiniz. Ve meslek lisesine ait tüm alanları istediğiniz gibi kullanabilirsiniz ve 9. sınıftan itibaren meslek lisesi öğrencilerini çalıştırabilirsiniz.’

Zaten 4+4+4’ten sonra bunu hayata geçirmeye başlamışlardı, bunu daha da hızlandırdılar. Organize Sanayi Bölgeleri’nin yanına meslek liseleri yapılması,

yatılı meslek liseleri yapılması, kamu arazilerinin sermaye kuruluşlarına aktarılması vardı zaten, bugün bu geliştiriliyor.”

ÇALIŞTAYI 'DEMOKRASİ' OLARAK SUNDULAR AMA KENDİ BİLDİKLERİNİ OKUDULAR

Aydoğan, eğitim-öğretim sisteminde yapılan ve yapılması planlanan değişiklikler konusunda Eğitim Sen'in görüş ve önerilerine başvurulup vurulmadığı konusundaki sorumuzu ise şu şekilde yanıtladı:

“Zaten demokratik sürece bu toplantılarda yıllardır kavuşamadık hiçbir zaman. Bizim kazanımlarımız her zaman mücadeleyi yükselttiğimiz zamanlar oldu. Bu iktidarın hiçbir zaman böyle bir demokratik uygulaması olmadı.

Örneğin vizyon belgesi açıklanmadan önce İstanbul'da bir çalıştay yapılmıştı. Eğitim Sen olarak biz oraya gidip demokratik eğitim kurultaylarında biriktirdiğimiz bütün sözleri söyledik, somut önerilerle birlikte. Ama vizyon belgesi açıklandığında AKP'nin seçim beyannamesinin yazıldığını gördük.

Şuralarda somut önerilerimizle tartışma yürüttük. Ama burada da yandaş sendikaların talepleri ve hükümetin istedikleri öne çıktı.

Müfredat için 'hâlâ öneri alıyoruz' dedikleri gün müfredatı açıkladıkları zaman oldu.

O çalışmaya katılmayı bir 'demokrasi' görüntüsü olarak sundular.”

Kamu okullarının her anlamda içini boşaltmaya çalışan iktidarın, bu okullara doğru düzgün kaynak ayırmazken, dinci-gericiliği pekiştirmek için imam hatip liselerine ve sermayeye hizmet için meslek liselerine ciddi kaynaklar ayırdığını ifade eden Aydoğan, son adrese dayalı yerleştirmede imam hatip liseleri boş kalmasına rağmen yine 9 fen lisesine karşılık 162 imam hatip lisesine kaynak ayırıldığına dikkat çekti.

ÖĞRETMENLİK KANUNU İLE İŞ GÜVENCESİ TEHDİT ALTINDA

Aydoğan, iktidarın hazırladığı yeni öğretmenlik meslek kanunu ile eğitim emekçilerini bekleyen yeni tehlike hakkında da şunlara vurgu yaptı:

“Şu an kapalı kapılar ardında bir öğretmenlik meslek kanunu hazırlanıyor. Kesinlikle bu sürece öğretmenler de biz de dahil edilmiyoruz. Biz Milli Eğitim Bakanı ile görüştüğümüzde dedik ki 'Bir yasaya ihtiyaç varsa ve bir yasa çıkarılacaksa bütün öğretmenler karar süreçlerine dahil edilerek bu kanun hazırlansın.' Biz bu ülkenin öğretmenleri olarak hem kendi haklarımız hem öğrencilerimizin eğitim hakkı açısından ne istiyoruz? Nasıl

bir kanun hem öğretmenleri hem eğitimi güçlendirir?”

En son Cumhurbaşkanlığı onayına gönderildiği açıklandı ama hâlâ içeriğine ilişkin bir açıklama yok, maddeleri görmüyoruz.

24 Haziran'dan sonra Cumhurbaşkanlığı'na bağlı bir eğitim-öğretim politikaları kurulu oluşturuldu. O isimlerin büyük çoğunluğu sermaye kesiminden...

Tedmem adı altında hazırladıkları bir rapora baktığımızda iş güvencemizin çok ciddi tehdit altında olduğunu, maaş karşılığı çalışma saatlerinin artırılması, disiplin cezalarının artırılması gibi saldırı hazırlıkları planlandığını görüyoruz. 'Sizi hukuksuzca ihraç da etsek, sizi hukuksuzca sürgün de etsek mülakat yönetimi ile okul idarecilerini istediğimiz gibi belirleyerek her türlü baskı kursak da, atama meselesini de mülakata bağlayarak buradan doğru bir kadrolaşma yaratsak da öğretmeni biz tehlikeli görüyoruz. Ve yeni baskı aygıtlarıyla kuşatmaya devam edeceğiz'in fotoğafını görüyoruz, basın yansıyan bu raporlarda.”

LİYAKAT VE İŞ GÜVENCESİ YOK EDİLDİ

Eğitim Sen olarak hem eğitimin kalitesinin artırılması hem de nitelikli öğretmenler yetiştirilmesi için somut talep ve önerilerini sordüğümüz Aydoğan, Eğitim fakültelerinin önemine dikkat çekerek “Eğitim fakültelerinde aday öğretmenin yaparak, yaşayarak okul ortamı ile birlikte bu sürecin içinde olması” gerektiğini söyledi. Aynı zamanda liyakatın kaldırıldığı üniversitelerde rektörlerden başlayarak liyakatın geri getirilmesi gerektiğini belirtti. Eğitim fakültelerinde de liyakata göre bir istihdamın temel alınması gerektiğini vurguladı.

Aydoğan, aday öğretmenlerin sosyal-kültürel alan da dahil her alanda kendisini geliştirebilmesi için burslarla desteklenmesinin önemli olduğunu dile getirdi. Ayrıca öğretmenlik mesleğinin tercih edilen bir meslek olması için ekonomik koşullarının iyileştirilmesi gerektiğini söyleyen Aydoğan, sözlerini şu şekilde sürdürdü:

“Bugün her türlü baskıyı yaşamaya devam ediyoruz. İhraçlar bunun bir boyutu, okul idarelerinin öğretmen atamalarının, proje okullarına öğretmen alımının mülakatla belirlenmesi bunun devamı... Temel konu liyakat olmalı, iş güvencesi tartışmasız bir hak olmalı.

Dünyanın her yerinde şunu çok iyi görüyoruz. Eğitimde nitelik bekliyorsanız öğretmen kendisini güvende hissedecek. Bilimi referans alan özgürce bir eğitim yapabilmesi için kendini güvende hissetmesi gerekiyor.

Ama şu anda liyakat ve iş güvencesini biz tamamen kaybetmiş durumdayız.”

OKUL TÜRÜ AYRIMLARI SINIFSAK BİR AYRIŞTIRMAYI DA BERABERİNDE GETİRİYOR

Aydoğan, öğrenciler açısından taleplerine ilişkin sorumuza, “Öğrencilerimiz açısından da bütün özelleştirme politikalarına son verilmesi, özel öğretim kurumlarına ayrılan kaynak ve teşviklerin son bulması, bütün bu kaynakların kamu okullarına aktarılması temel talebimiz. Okul öncesinden itibaren ücretsiz ve zorunlu eğitim olması da gerekir. Genel talebimiz de kamusal, laik bilimsel ve anadilinde bir eğitim sürecinin inşa edilmesi” yanıtını verdi.

Demokratik eğitim kurultaylarında tartıştıkları ve ortaklaştıkları bir başka konunun da okul türü ayrışmasına son verilmesi olduğunu belirten Aydoğan, konuyla ilgili şöyle konuştu:

“12 yıl süresince okul türü ayrıştırmasına son verilmesi gerekiyor. Türkiye'de, dünyada olmadığı kadar okul türü var. Özellikle ortaöğretimde... İmam hatipler, meslek liseleri, Anadolu liseleri, fen liseleri, sosyal bilimler, güzel sanatlar, proje okul olan olmayan liseler... bunların hepsi aynı zamanda sınıfsal bir ayrıştırmayı da getiriyor.

Örneğin tüm araştırmalarda meslek liselerinde okuyan çocuklar en yoksul ailelerin çocukları. O yüzden bütün bu temel eğitimin bütün çocuklara eşit nitelikte verilmesi gerekiyor.

Ancak ne olabilir; ortaöğretim düzeyinde ilgi yetenek ve becerileri doğrultusunda yönlendirme üzerinden bir eğitim politikası planlanabilir. Aslında çözümler çok açık ve çok yapılabilir.”

SORUNUN KAYNAĞI İDEOLOJİK

Aydoğan son olarak şunları ifade etti: “Ama mesele ideolojik bir tercih meselesi. Çözülemez hiçbir sorun yoktur. Ki eğitim meselesi bir ülkenin geleceğine dair en önemli mesele. Ama temel problem öğretmen yetiştirmeden öğretmenlerin haklarına, öğrencilerin eğitim hakkı üzerinden baktığımızda ideolojik tercih noktasında hattı; 'paran varsa paran kadar eğitim ve yeni rejimin ihtiyaçları doğrultusunda öğrenci yetiştirmek ve yeni rejimin ihtiyaçları doğrultusunda bir öğretmen' üzerine kurulduğu için bu sorunlar içinden çıkılmaz hale geldi. Ve böyle olmaya devam edecek.

Ama şu da var her şeye rağmen bizim mücadelemiz şunu başarmıştır. Şu cümleyi kurdular ve kurmaya devam edecekler; 'Biz eğitimde, kültürde iktidar olmadık' hiçbir zaman bu anlayış bizler olduğumuz sürece, mücadele edenler olduğu sürece iktidar olamayacak eğitim alanında.”

KIZIL BAYRAK / İSTANBUL

Yıl sonu değerlendirmesi: Sorunlar derinleşti

Eğitim Sen “2018-2019 Eğitim Öğretim Yılında Eğitimin Durumu Raporu” ile eğitimdeki sorunların ağırlaşarak devam ettiğine dikkat çekti.

Sendikaların raporunda, “2023 Eğitim Vizyonu Belgesi”nin eğitimdeki eşitsizliklere çözüm üretmekten uzak olduğu, piyasacı uygulamaların bunları daha da pekiştirdiği belirtildi. Ayrıca geleceksizliğe sürüklenen öğretmenlerin performans değerlendirmesi üzerinden rekabetle daha fazla sömürüye maruz kalacağına altı çizildi.

“ÖĞRENCİLER, EĞİTİM EMEKÇİLERİ VE VELİLER DERİNDEN ETKİLENDİ”

Eğitim Sen, raporla ilgili açıklamalarında “Siyasi iktidarın eğitim alanında, uzun süredir kendi siyasal-ideolojik hedefleri doğrultusunda attığı adımlar ve eğitim alanında hayata geçirilen 'piyasacı' ve 'dini eğitim' merkezli uygulamalar, 2018-2019 eğitim öğretim yılında başta öğrencilerimiz olmak üzere, öğretmenler, eğitim emekçileri ve velileri derinden etkilemiştir. Türkiye'de eğitim sistemi uzun süredir ciddi yapısal sorunlarla karşı karşıya bırakılırken, eğitimin temel sorunlarına yönelik çözümsüzlük politikaları 2018-2019 eğitim öğretim yılı boyunca yapılan düzenlemeler, sistem değişiklikleri ve fiili uygulamalarla sürdürülmüştür” ifadelerine yer verdi.

Geçtiğimiz eğitim-öğretim yılında öne çıkan başlıkların başında gelen “2023 Eğitim Vizyonu Belgesi”nin AKP'nin siyasal-ideolojik hedefleri doğrultusunda hazırlandığı belirtilen açıklamada, eğitim sisteminin piyasacı ve dinsel gerici temelde yapılandırılmak istendiği belirtildi. Öğretmenlik meslek kanunu ile mesleğin iyice itibarsızlaştırılmaya çalışıldığı ve okul yöneticiliğinin 'işletmeciliğe' dönüştüğü ifade edildi.

MİB MYK Haziran ayı toplantısı sonuç bildirgesi

Kenetlenelim, bizi bekleyen çetin mücadelelere hazırlanalım!

Geçtiğimiz günlerde toplanan MYK'mız, bir dizi gündem çerçevesinde Haziran ayı toplantısını gerçekleştirmiş bulunuyor. Toplumun bütünüün gündemi haline gelen İstanbul seçimleri, giderek derinleşen ekonomik kriz, işçi sınıfına yönelik kapsamlı saldırılar, işkolundaki sendikalar, metal sektöründe yaklaşan Grup TİS süreci ve tüm bu gündemlerin metal işçilerine yansımaları MYK toplantımızın değerlendirmelere konu ettiği gündemler oldu.

***

Türkiye ağır bir siyasal gerilim içinden geçiyor. İçeride ve dışarıda ortaya konulan AKP politikalarının iflasi, ekonomik krizle birlikte derinleşen bir tablo yaratıyor. Yıllardır işçi sınıfı ve emekçi kitlelere yönelik birçok yıkım saldırısına imza atan, sermayedarların bir istediğini iki etmeyen, baskı, zorbalık ve antidemokratik uygulamalarıyla toplumu ve özellikle işçi sınıfını nefes alamaz hale getiren AKP iktidarı ile karşıya bulunuyoruz. Dün patronlar karşısında grevi yasaklamakla övünenler, giderek kitle desteğinin zayıflamasını, hırçınlaşarak, kural tanımaz uygulamaları kullanarak kapatmaya çalışıyorlar. Kendi kazanamadığında seçimleri yok saymaya, kirli ve manipülasyona dayalı söylemlerle bilinçleri bulandırmaya, bu yolla ömürlerini uzatmaya çalışıyorlar.

Yaşanan bu tablo ve gerilim işçi sınıfına doğrudan yansıyor. Bilinç ve örgütlülük planında yaşanan zayıflık, işçileri gerici siyasal kutuplaşmanın bir parçası haline getiriyor. Sermaye düzeninin bugünkü demir yumruğu AKP iktidarıdır. Güncel yaşamda atılan her adım buna göredir. Çıkartılan yeni ekonomi paketleri sermayenin ihtiyaçlarını karşılamaya dönük çabalar. Bu çabaların diğer yüzü işçi sınıfını kölece çalışma ve yaşam koşullarına mahkum etmektir. Yaşadığımız budur. İşçi düşmanı politikaların, ekonomik kriz eksenli saldırıların vb. birinci dereceden sorumlusu olan AKP iktidarına karşı mücadele bugün ertelenemez bir görev olarak durmaktadır. Bu öncelik başka sermaye partilerinin peşinden gitmeyi değil, işçi sınıfının bir bütün olarak sermaye karşısında mücadelesini güçlendirmeyi esas alarak gerçek bir sonuç yaratabilir. CHP, İyi Parti gibi partiler de sermaye partileridir. Güncel söylem-

MYK'mız tüm metal işçilerini birliğini kurmaya, kenetlenmeye, hakları ve özgürlüğü için mücadeleyi güçlendirmeye çağırılmaktadır.

leri AKP'nin yarattığı yıkıntı sonucu artan tepkiyi istismar etmek ve kitle desteğini arttırmak çabasından öteye bir anlamı yoktur. Başta metal işçileri olmak üzere işçi sınıfımız emeği, alınteri ve geleceği için sermaye düzenine, onun partilerine karşı "sınıfa karşı sınıf" tutumunu ve mücadelesini eksen almaktadır. Her türlü yapay ayırma, kutuplaşmaya işçi sınıfının tabandan örgütleyeceği birleşik, kitlesel mücadelesini güçlendirerek yanıt vermektedir.

***

Diğer yandan ekonomik kriz her geçen gün derinleşiyor. Dövizdeki dalgalanma durdurulamıyor. Hayat pahalılığı, enflasyon ve işsizlik engellenemiyor. Otomotiv sektörünün ve imalat sanayinin genelinde daralmalar sürüyor. Buna bağlı olarak işten çıkarmalar ve üretim duruşları devam ediyor vb. Krizin faturası her yolla emekçilere ödetilmek isteniyor. Bununla da yetinmeyen asalak patronlar ve AKP iktidarı yeni yasalar ile bu faturayı daha ağırlaştırmak niyetindedir. Damat Albayrak'ın açıkladığı; kıdem tazminatının fona devri, BES'in yaygınlaştırılması ve emeklilik fonu ile kıdem tazminatı fonu birleştirilerek patronların sömürsü-

ne açma planlarının açıklandığı YEP biliniyor. Yanı sıra Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu (YOİKK) aracılığı ile de sermayedarların istekleri ve çıkarları doğrultusunda yeni hak gasplarının önünü açmanın derdindedir. MYK'mız kriz eksenli saldırı dalgası karşısında metal işçilerini, safları sıklaştırmaya, birliğini kurmaya, omuz omuza mücadeleyi güçlendirmeye çağırılmaktadır.

***

MYK'mız işçi sınıfının ağır saldırılar altından geçtiği bu dönemde işkolunda bulunan sendikaların tablosu ve sendikal ağalık düzenine karşı mücadelenin görevleri üzerinde durmuştur. Dünya geneli sendikaların çatı örgütü olarak kabul edilen IndustriALL aracılığı ile Türk Metal ve Birleşik Metal-İş arasında imzalanan protokol, metal işkolunda olumsuz anlamıyla önemli bir gelişmedir. Birleşik Metal-İş'in "tarihi" olarak ifade ettiği protokol, bir dizi başlık içermekle birlikte esasta bir prosedürün yerine getirilerek Türk Metal'in IndustriALL üyeliğini sağlama amacı taşıyor. Zira Türk Metal'in protokol üzerinden hiçbir şey söyleyemeyerek yok gibi davranması ve sadece IndustriALL üyesi olduğunu propaganda etmesi

akıllara başka birşey getirmiyor.

Protokolün içeriğine dair yapılan vurgular ve maddelere bakıldığında ise, her ne kadar sendikal uyumsuzlukların giderilmesi gibi önemli bir anlam yüklense de Türk Metal'in elinin güçlendirilmesi dışında hiçbir önem taşıyor. Kimi fabrikalardan yansıyan bilgiler ise Türk Metal'in protokolü işçilere bir baskı olarak kullanmaya başladığı yönünde. "Protokol imzaladık artık başka sendikalara gidemezsiniz" vb. söylemlerle tehdit ettiği gelen bilgiler arasında. Böyle bir protokolü ne için, hangi tartışmalar ve ihtiyaçlar üzerinden imzaladığını, son dönemde bir dizi uygulamayla Türk Metal'leşmek yolunda hızlı mesafeler kat eden Birleşik Metal-İş bürokratları açıklamalıdır. Protokol vesilesiyle ortaya çıkacak her türlü olumsuzluğun sorumluluğunu taşıdıklarını akıllarından bir an bile çıkartmamalıdır.

Özellikle MESS Grup TİS'leri öncesinde gerçekleşen bu gelişmenin işkoluna etkilerini görmek açısından çok bekleyeceğimiz kanaatinde değiliz. İşçi sınıfının birliği ve ortak hareketi öyle yukarıda, bürokratlar arasında masa başı görüşmelerle değil, tabanda mücadele için-

de oluşturulabilir. Bunun dışındaki her ittifak ancak sendika ağalarının ittifakı olabilir. Grup TİS süreci bunun en yakın sinama süreci olarak da yaşanılacaktır. MYK'mız metal patronlarına karşı olduğu gibi sendikal ağalık düzenine karşı mücadeleyi de güçlendirmenin önemini altını bir kez daha çizmektedir.

***

Yeni bir TİS süreci tartışmaları başlamış bulunuyor. Krizin derinleştiği, hak kayıplarının arttığı, çalışma ve yaşam koşullarının daha da kötüleştiği bir dönemde karşıladığımız TİS mücadelesi önemli bir noktada duruyor. Geçmiş TİS sürecinin derslerinden ve deneyiminden yararlanarak önümüzdeki yeni ve çetin mücadeleye hazırlanmak acil bir ihtiyaç olarak kendini dayatıyor. "Krizin faturasını ödemeyeceğiz" bakışı ve kararlılığı ile metal işçileri inisiyatifi ele almalı, sürecin her aşamasında söz, yetki ve karar hakkını kullanmalıdır. Sendika bürokratlarının oldu bittilerine, göstermelik kimi girişimlerine prim vermemelidir. Metal patronlarının ne vereceği değil, metal işçisinin ihtiyaçları taleplerin belirlenmesinde esas kriter olmalıdır. Talepleri kazanmak için fiili-meşru mücadele bakışı temel alınmalı, her türlü baskı, engelleme, grev yaşağı vb.'ni boşa çıkartacak hazırlıklara bugünden başlanmalıdır. Sürecin tüm aşamasında olduğu gibi masada metal işçisinin onay vermediği hiçbir sözleşme imzalanamaz. Metal işçileri, sendika ağalarının ter türlü satışına, yalpalamalarına karşı uyanık olmalı, tabandan yaratacağı birlik ile mücadelesini güçlendirme çabasını yoğunlaştırmalıdır.

TİS süreçleri sınıf mücadelesinin önemli bir yanıdır. TİS süreçlerinin kazanımla noktalanması, kazanımların korunabilmesi metal işçilerinin birliğini ne kadar sıkı kurabildiği ile doğrudan ilişkilidir. Ekonomik krizin yıkımı TİS beklentilerini de yükseltmektedir. Fakat birçok deneyimin gösterdiği gibi biz kararlı bir mücadele yürütmeden, sermaye kolay kolay bir hak kısıntısı dahi vermeme eğilimindedir. Sendika ağaları süreci geçiştirmeye, kuru güdültü ile günü kurtarmaya çalışmak dışında bir şey yapmamakta. Kriz koşullarında karşılamaya hazırlandığımız bu TİS süreci, hangi sendikadan olduğuna takılmadan, metal işçisinin biriken öfkesinin, mücadele isteğinin birleştirildiği, örgütlendiği ve taleplerinin kazanılması için tabandan birbirine kenetlendiği bir süreç olabilmelidir.

MYK'mız bu vesileyle tüm metal işçilerini birliğini kurmaya, kenetlenmeye, hakları ve özgürlüğü için mücadeleyi güçlendirmeye çağırılmaktadır.

METAL İŞÇİLERİ BİRLİĞİ

18 Haziran 2019

Kardeşim! Sınıfını bil safa gel!

Kurtuluşu ancak hep birlikte başarabiliriz!

Böyle gelmiş böyle gitmez. İşçi sınıfı olarak birleşmek, örgütlenmek ve kendi çıkarlarımız için mücadele etmek dışında bir çözüm yolu yok. Kendi gücümüze, kendi irademize güvenmek, inisiyatifi elimize almak dışında çıkış yok.

Her günümüz bir öncekini aratıyor. Çalışma koşulları ağırlaşıyor, yoksulluk ve sefalet derinleşiyor, işsizlik almış başını gidiyor. İşten atma baskısı üzerimizden hiç eksik olmuyor. Pazar fiyatları el değil can yakıyor. Doymuyoruz, dinlenmiyoruz, insanca koşullarda çalışmıyoruz ve yaşamıyoruz. Damat Bakan her çıktığında tam tersini söylese de işin öyle olmadığını hepimiz yaşayarak görüyoruz. Belli ki kendi yaşamını bizlere anlatıyor. Nisan marttan, mayıs nisandan, haziran mayıstan iyi olacak diye. O dedikçe biz biraz daha yükleniyoruz ağırlığı.

Türkiye'de işler iyiye gitmiyor. Ekonomi dibe vurmuş, daha en kötünün başlamadığına dair senaryolar ortada dolanıyor. İfade bir bizlere fedakarlık çağrılarını yapan sermayedarlar kâr etmekten geri durmuyorlar. Biz çalışıyoruz, yaratıyoruz, üretiyoruz onlar nasıl paylaşacakları kaygısıyla tedirgin oluyorlar. Fabrikalarda ömür tüketiyoruz, elimize tutuşturdukları üç kuruş ile yarın tekrar gelmemizi garanti altına almaya çalışıyorlar. Her gün daha fazla daha fazla diye başımızın etini yiyorlar. Koçlar, Sabancılar, yandaş holdingler büyüyor, sömürü katmerleniyor, kölelik bizim için

güncel uygulama haline getiriliyor. Ellerinde bir kırbaçları eksik.

AKP sermayedarları ihya etmek için elinden geleni yapıyor. Yeni paketler açıklıyor, elimizde ne kaldıysa çekip almaya, ülkeyi patronlar için cennet haline getirmeye çalışıyor. Yetmiyor, her türlü vergi ile bizi ezerek topladıklarını sermayeye akıtıyorlar. O teşvik, bu teşvik derken bizim hanemize gece gündüz demeden çalışmak bir de onlar semirsin diye fedakarlık etmek düşüyor. Vergiyi daha da tabana yaymaktan bahsediyorlar, BES ile beslenmeye çalışıyorlar, grev hakkımızı yasaklıyorlar, üstüne çıkıp her gün binbir türlü yalanlarına kanmamızı bekliyorlar.

Doymuyorlar! Ne sermayesi doymuyor, ne AKP'nin rant iştahı. Sermaye hep bana diyor, AKP seçimleri kabul etmiyorum bir daha diyor. Şirketler büyüyor, belediyeler ihale koşturan, doğayı yağmalayan, yandaşlara kaynak yaratılan alanlar haline geliyor. Demokrasi nutukları, halkın kendi kendini yönetme özgürlüğü üzerine edilen onca boş laf, AKP'nin istediği gibi olmayınca yok sayılıyor. Kadro isteyene "zurna gibi uzatma" deniyor, iş isteyene "kocan çalış-

yor" diye azar çekiliyor, mezarda emekli olmayacağız diyene bütçeye getireceği yükten bahsediliyor.

Adına kapitalizm dedikleri bu sömürü dünyasında biz işçilerden ise sadece susmamız, itaat etmemiz isteniyor. Evet patronu, bürokrati, hükümeti, bakanı o tarafta yani sömürülenler tarafında. Biz işçiler ise sömürülenler. Onlar kendi dünyalarının çıkarı için çalışıyorlar. Bizler de sustuğumuz, boyun eğdiğimiz sürece değirmenlerine su taşıyoruz.

Böyle gelmiş böyle gitmez. İşçi sınıfı olarak birleşmek, örgütlenmek ve kendi çıkarlarımız için mücadele etmek dışında bir çözüm yolu yok. Kendi gücümüze, kendi irademize güvenmek, inisiyatifi elimize almak dışında çıkış yok. Akbalar gibi etrafımızda dolanan bil cümle sermayedar ve onların uşaklarına karşı yaşamı emeğiyle yaratan milyonlar birleşmeli. Fabrikada patronundan yalpakasına, meclisinde patron yandaşı partisinden vekiline, sendikada ağasından ayakçısına kadar hepsi de işçi düşmanı. Kardeşim! Sınıfını bil safa gel. Kurtuluşu ancak hep birlikte başarabiliriz.

(Metal İşçileri Bülteni'nin Haziran 2019 tarihli sayısından alınmıştır...)

Kamu işçilerinin TİS süreci...

Geleceğimizi bürokratların ellerine teslim etmeyelim!

Kamuya bağlı işyerleri ve fabrikalarda çalışan işçilerin toplu sözleşme dönemi aylar önce başladı. Bu süreç boyunca sözleşme üzerinden herhangi bir ilerleme kaydedilemedi. Karayolları, demiryolları, il özel idareleri, şeker fabrikaları, madenler ve elektrik üretim santralleri başta olmak üzere kamudaki yaklaşık 210 bin işçiyi kapsayan TİS süreci, diğer görüşmelerde olduğu gibi sendikal bürokrasinin insafına ve tercihinin bırakılmış durumda.

Sözleşme kapsamındaki 159 bin işçi Türk-İş, 50 bini ise Hak-İş üyesi. En çok üyesi olan yetkili sendika Türk-İş, sözleşme masasına işçilerin temsilcisi olarak oturuyor. Ocak ve mart ayında başlayan sözleşme süreçleri hükümetten herhangi bir teklif gelmemesi üzerine tıkanmış durumda. Türk-İş bürokrasisinin yönelimi ise asgari ücret görüşmeleri esnasındaki bakışla birebir aynı. Enflasyon oranında zam talebini dile getiren bu anlayış, işçileri ekonomik krizin etkilerine açık hale getiriyor.

SENDİKAL HAREKETİN ÜSTTEN ÇÖZME ÇABASI İLE SEFALET KATMERLİ HALE GELECEK!

TİS süreci Türk-İş yönetiminin sürekli bir tarzda denediği ve süreç boyunca görüşme taleplerine sıkıştırdığı bir tarzda ilerliyor. Her görüşme talebi neredeyse olumsuz cevaplanmasına rağmen Türk-İş bürokrasisi sözleşme sürecini masada bi-

tirme bakışından şaşmadan ne hükümeti zorluyor ne de patron konumundaki devleti hareket ettiriyor. Sürecin grev yoluna girmesi ile birlikte ilerlemesini bekleyen sendikal anlayış, grevle kazanan bir tarzı örgütlemek yerine, grevi masada bir koz haline getiriyor. Bayram sonrası grev kararlarının alınmasının sözleşme sürecine olumlu bir yönde etki yapacağı fikri ile ilerleyen sözleşme döneminde, sendika bürokrasisinin hiçbir kesimi yüzünü işçiye dönüp grev hazırlıklarına başlamak için adım atmıyor.

Tablo işçiler payına nettir. Aylar geçmesine rağmen hâlâ bir adım yol yürünmemiştir. Aylardır ekonomik krizin erittiği maaşlarla geçinmeye çalışan 210 bin işçi, süreci kendi eline almak adına

harekete geçmelidir. Emeğimizi korumanın yolu dün olduğu gibi bugün de açıktır. Geleceğimizi hükümetin iyi niyetine ya da Türk-İş bürokratlarının tepeden çözüme yöntemlerine teslim edemeyiz. Mevcut koşullarda bizi ileriye taşıyacak, süreci kazanarak ilerletecek tek gerçek güç, örgütlülüğümüzden aldığımız güç olmalıdır.

Sendikalarımızı zaman kaybetmeden grev hazırlığına zorlamalı, tabandan komiteler kurarak yan yana gelmeliyiz. Örgütsüz bir biçimde süreci yönetmeye devam edersek ve TİS görüşmelerini Türk-İş bürokrasisinin insaf ve tercihlerine bırakırsak ekonomik krizin etkisi ile kötüleşen yaşam standartlarımızın düzelmeyecek bir biçimde gerileyeceği açıktır. İşçi sınıfına karşı topyekun saldırılarla beraber

kölelik zincirlerimizi kalınlaştırmak konusunda tarihsel bir anlaşmaya girmiş olan hükümet ve sermayeye karşı, TİS süreci bir cevap niteliği taşımaktadır. Ayrıca bu sözleşme süreci sonrasında memurların toplu sözleşmesi başta olmak üzere özel sektörde görüşülecek sözleşmeler bizlerin kazanımından güç alacaktır.

Hem kendi geleceğimizi hem sınıfsal çıkarlarımızı hem de tabanın örgütlü gücünü açığa çıkartmak için harekete geçelim. Komiteler, birlikler vb. çerçevesinde yan yana gelip, süreci kendi inisiyatifimize alalım. Yeni Ekonomik Program doğrultusunda yoğunlaşan saldırıları ancak bu yolla püskürtebiliriz ve toplu sözleşme süreçlerimizi bu yolla kazanabiliriz.

SINIF BİLİNÇLİ BİR İŞÇİ

Desen Triko patronu sendika düşmanlığına devam ediyor!

Yalan ve karalama yöntemleriyle yetinmeyen Desen Triko patronu duygu sömürüsü ve tehditlerine devam ediyor. Fabrika önünde sendikamızın gerçekleştirdiği eylemde Desen Triko'da yaşananlardan Mango, Zara vb gibi firmaların da üst işveren olarak sorumlu olduğunu belirtmiştik. Aynı zamanda Mango ve Zara'ya uyarıda bulunarak yaşanan sorunlar çözülmediğinde eylemlerimizin hedefi olacaklarını ifade etmiştik. Hafta başında Zara ve Mangı, denetçilerini firmaya göndererek işçilerle görüştü. Fakat yaşanan sorunlar hâlâ çözülmüş değil. Mango, Zara gibi firmaların fabrikayı denetlemesinin ardından Desen Triko patronu işçilerle toplantı yaparak; "Sendikadan istifa edin bir sorun olduğunda benim yanıma gelin yoksa böyle devam

ederse işyerini kapatmak zorunda kalacağım" diyerek tehdit etmiştir. Tehditlerle yetinmeyerek duygu sömürüsü de yapmıştır. İşçileri ağır, kuralsız çalışma koşullarına mahkum eden, küfür hakareti kendine hak gören, kasasına daha fazla para girmesi için her şeyi yapan Desen Triko patronu işçiler karşısında demagojide sınır tanımıyor.

İşçilerin sırtından elde ettikleri ile lüks hayatlar yaşayan patronlar, işçiler hak istediğinde önce saldırganlıklarını arttırıyorlar, sonuç alamayınca mağ-

dur rolüne bürünüyorlar. İşçilerin hak ve onur mücadelesini kırmak için sinsi planlar yaparak hayata geçiriyorlar. Bizler biliyoruz ki hiçbir patron mağdur değildir. Hepsi işçilerden çaldıklarıyla zenginleşmişler ve daha fazla zenginleşmek için ellerinden geleni ardına koymamışlardır. Dün işçileri makinanın parçası olarak görenler, işçiler hak ve onur mücadelesi verince birliği ve mücadeleyi kırmak için her türlü kirli yol ve yöntemi devreye sokmaktan geri durmamaktadırlar.

Desen Triko patronunu bir kez daha uyarıyoruz:

İşçilerin hak ve onur mücadelesini fabrikayı kapatma tehdidiyle, duygu sömürüsü yaparak mücadelemizi engellemeyebilirsiniz. Desen Triko işçileri haklarını istiyor. Size insan olduklarını hatırlattılar. Tehdit ve yalanları bir an önce sonlandırın ve işçilerin hak ve onur mücadelesinin taleplerini karşılayın. Aksi halde işçileri, karşınızda her seferinde bizi daha güçlü göreceksiniz. Şunu da ifade edelim ki, Desen Triko'da yaşanan her sorunun sorumluluğu firma yetkilileri kadar üst işveren konumundaki Zara, Mango, Ekol, Flaş vs. firmalara aittir.

DEVİRMCİ TEKSTİL İŞÇİLERİ SENDİKASI

14 Haziran 2019

İstihdamda “seferberlik” yalanı: Bir yılda 700 bini kişi azaldı

Türkiye kapitalizminin krizi işsizlik ve-rileriyle ortaya seriliyor. İşsizlik oranı AKP döneminin rekor seviyesine ulaşırken, sözde “istihdam seferberliği” ilan eden sermaye ve temsilcilerinin yalanları dışa vuruyor. Zira TÜİK’in son açıkladığı verilere göre 2019 Mart döneminde istihdam geçen yıla kıyasla 700 binden fazla azaldı. Dar tanımlı işsizlik oranı bir yılda 4 puan artışla %14,1’e yükselirken, işsiz sayısı 4,5 milyonu geçti. Mart döneminde her 4 gençten biri de işsiz olarak kayıtlara geçti.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) 2019 Mart dönemi işgücü istatistiklerini açıkladı. Yüzde 50’ye yakın işgücüne katılmayanların kapsam dışı tutulduğu verilere göre, 32 milyon 339 bin kişilik işgücü içerisinde işsizlerin oranı %14,1’e çıktı. Geçtiğimiz yıla kıyasla 4 puanlık artış sonucunda işsiz sayısı 4 milyon 544 bin kişiye ulaştı. Tarım dışındaki sektörlerde ise işsizlik oranı 4,2 puanlık artışla yüzde 16,1’e çıktı.

İSTİHDAMDAKİ DÜŞÜŞÜN ÖNEMLİ BİR PAYI İNŞAATTA

İşgücüne katılımın 0,5 puanlık sınırlı artış göstererek %52,9 olduğu bu dönemde esas olarak istihdamdaki düşüş dikkat çekti. İstihdamda bir yılda toplam 704 bin kişilik azalma olurken, tarımdaki istihdam düşüşü 240 bin kişi, tarım dışı sektörlerde ise 464 bin kişiyi buldu. Böylece istihdam oranı geçtiğimiz yıla kıyasla 1,7 puanlık düşüşle %45,4’e geriledi.

İnşaatlardaki istihdam düşüşünün göze çarptığı verilerde, sektörlerin istihdamdaki payları şöyle oldu: “İstihdam edilenlerin %17,3’ü tarım, %19,7’si sanayi, %5,5’i inşaat, %57,4’ü ise hizmet sektöründe yer aldı. Önceki yılın aynı dönemi ile karşılaştırıldığında tarım sektörünün istihdam edilenler içindeki payı 0,4 puan, inşaat sektörünün payı 1,8 puan azalırken, hizmet sektörünün payı 2,1 puan arttı. Sanayi sektörünün istihdam edilenler içindeki payı ise değişim göstermedi.”

Öte yandan 2019 Mart döneminde

mevsim etkilerinden arındırılmış serije göre, bir önceki döneme kıyasla istihdamda 72 bin kişilik sınırlı bir artış kaydedilirken, işsiz sayısında da 68 bin kişilik artış yaşandı. Bu dönemde işgücüne katılım da 0,1 puan artarak %53,3 oldu.

KAYIT DIŞI İSTİHDAM ARTTI, HER 4 GENÇTEN BİRİ İŞSİZ

Mart dönemi işgücü istatistiklerinden yansıyan diğer çarpıcı veriler arasında kayıt dışı çalışmadaki artış ve genç işsizliğinin yüksek seyri yer aldı. Kayıt dışı istihdam, geçtiğimiz yıla kıyasla 1,5 puan arttı ve %33,9’a yükseldi. Tarım dışı sektörlerde de 1,2 puan artan kayıt dışı istihdam %23,1 oldu.

Genç nüfus içerisinde işsizlik oranı da geçen yıla kıyasla 7,5 puan arttı. Mart’ta %25,2 olan işsizlik oranı her 4 gençten birinin işsiz olduğunu gözler önüne serdi. Ayrıca, ne istihdam ne eğitimdeki genç nüfusun oranı da %23,7 oldu. Bu kesim içerisinde kadınların oranı %31,2 seviyesinde gerçekleşti.

“İşsiz sayısı 7 milyon 356 bin”

DİSK-AR’ın açıkladığı geniş tanımlı işsizlik raporu, işsizlik sorununun geldiği gerçek boyutu bir kez daha gözler önüne serdi. İşsiz sayısı 7 milyon 356 bin kişiye ulaşırken, işsizlik oranı yüzde 21 oldu.

Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu Araştırma Dairesi (DİSK-AR) Türkiye İstatistik Kurumu’nun (TÜİK) Mart ayı için açıkladığı dar tanımlı işsizlik raporunu değerlendirerek geniş tanımlı işsizlik raporunu açıkladı. Açıklamada işsizlik verileri şu şekilde aktarıldı:

“*Geniş tanımlı işsiz sayısı 7 milyon 356 bin;

*Mevsim etkilerinden arındırılmış işsizlik artmaya devam ediyor: 13,7;

*Geniş tanımlı işsizlik yüzde 21;

*İstihdam bir yılda 704 bin azaldı;

*En büyük artış genç işsizliği ve genç kadın işsizliğinde yaşandı;

*Genç işsizliği 7,5 puan artarak yüzde 25,2’ye yükseldi;

*Tarım dışı işsizlik yüzde 16,1;

*Tarım dışı kadın işsizliği yüzde 19,8;

*İstihdam Ağustos 2018-Mart 2019 arasında 1 Milyon 523 bin azaldı.”

Mevsim etkilerinden arındırılmış işsizliğin aylık ve yıllık olarak arttığı belirtilen raporda geniş tanımlı işsizlik verileri şu ifadelerle verildi: “DİSK-AR tarafından hesaplanan geniş tanımlı işsiz sayısı Mart 2018’de 6 milyon 18 bin iken Mart 2019’da 7 milyon 356 bin oldu. Geniş tanımlı işsizlik oranı Mart 2018’de yüzde 21 olarak hesaplandı. Mart 2018’e göre geniş tanımlı işsiz sayısı 1,3 milyon arttı.”

2018 Ağustos ayından itibaren işsizliğin düzenli olarak arttığına işaret edilen raporda, bu süreçte istihdamda 1 milyon 523 gerileme yaşandığının altı çizildi.

İşsizlikteki artışın en çok gençleri ve genç kadınları etkilediği belirtilen raporda, TÜİK’in verilerine şöyle dikkat çekildi: “Genç işsizliği Mart 2018’e göre 7,5 puan artarak yüzde 17,7’den yüzde 25,2’ye yükseldi. İşsizlikte en büyük tırmanış gençlerde ve genç kadın işsizliğinde yaşandı. Genç kadın işsizliği geçen yılın aynı dönemine göre 5,4 puan artış gösterdi. Mart 2018’de yüzde 12,9 olan kadın işsizliği 3,3 puan artarak Mart 2019’da yüzde 16,2 seviyesine yükseldi. Tarım dışı kadın işsizliği ise yüzde 19,9’a tırmandı.”

EİB’den kıdem tazminatının gaspına karşı kampanya

Ege İşçi Birliği’nin (EİB) kıdem tazminatının gaspına karşı örgütlediği kampanya imza ve afiş çalışması ile başladı.

DİSK’in 15-16 Haziran Direnişi’nin yıldönümünde Aliağa’da yaptığı eylemde “Kıdem tazminatı geleceğimiz, gasp ettirmeyeceğiz” şiarlı bildiriler dağıtılarak kampanya başladı. 15 Haziran’da Fuar’da düzenlenen “Kriz ve 15-16 Haziran Dire-

nişi” gündemli panele katılan EİB, imza masası açtı ve imza topladı.

16 Haziran’da Karşıyaka çarşı içinde imza masası açıldı ve “Kıdem tazminatını gasp ettirmeyelim” denerek ajitasyon konuşmaları ile emekçilerden imza toplandı.

17 Haziran Pazartesi günü, Bayraklı, Soğukkuyu, Serinkuyu, Naldöken ve Çiğli

itfaiye duraklarında ve işçi servis noktalarında, Güzeltepe’de yaygın afiş çalışması yapıldı.

18 Haziran Salı günü ise Bayraklı’da sabah 06.30’dan itibaren işçi servis duraklarında bildiri dağıtıldı ve imza masası açıldı. Ajitasyonlarla kıdem tazminatının fona devri teşhir edildi. Mücadele çağrısı yapılarak imzalar toplandı.

TKİP VI. Kongresi tutanakları...

(Ekim, Sayı: 317, Mayıs 2019)

Ym: 12 Eylül askeri faşist darbesi sınıf hareketinde de büyük bir kırılmayı işaretler. Devrimci hareket gibi sınıf hareketi de 12 Eylül'de ağır bir yenilgi aldı, kazanımlarını büyük bir bölümüyle yitirdi. '89 Bahar eylemlerini bunun yarattığı birikim üzerinden anlamak gerekir. "Sınıf Hareketinin Son Yirmi Yılı" konulu komisyon metni 1999 yılını, mezarda emeklilik ve tahkim saldırısına karşı gelişen eylemlilik dalgasının kırılmasını başlangıç noktası olarak almış görünüyor. Süreci '89 Bahar eylemlerinden almak daha açıklayıcı olabilirdi. Toplamdan bakıldığında, o günden bu yana sınıf hareketi, yer yer gösterdiği toparlanma çabalarına rağmen, temelde geriye gidiyor. Bahar eylemlerinin zirve noktası olan Zonguldak yürüyüşünün Mengen barikatlarını aşamaması, hemen arkasından Irak müdahalesi, hareketin satılması, vb...

Ondan sonra hareketin parça parça gerilemeye karşı direndiğini görüyoruz. Yoğun tensikat dalgasına rağmen bu süreç '90 yılların ortalarına kadar canlı bir şekilde sürüyor. Bizim bu dönemi inceleyen kapsamlı bir metinlerimiz var. Dikkatle bakıldığında, bu açıdan önemli değerlendirmelerimiz olduğu görülebilir. Bugünü anlamak için o döneme ait değerlendirmelerimize dönüp bu gözle yeniden bakılmalı.

Bundan sonraki süreçte hareket birleşik karakterini kaybediyor. Sendikal bürokrasinin malum durumu, öncülerin büyük bir tensikat saldırısı ile biçilmesi, içindeki siyasal öznelerin dışa atılması, reformizmin etkisi, vb. Metin bunların hepsini işliyor aslında. Her şeye rağmen hareket '99 mezarda emeklilik eylemlerine kadar az çok birleşik yapısını koruyor. Ancak gerileyen bir sınıf hareketi söz konusu. İleriye çıkamıyor, sorunlarını aşamıyor, belli cenderelerden çıkamıyor.

Bugün ise geleneksel sendikal hareketin bozucu etkisine rağmen artarak devam eden sosyal yıkım saldırılarına tepki olarak gelişen, geleneksel sendikal hareket içerisinde şekillense bile tarz, biçim ve yöntem olarak bununla çatışan, hatta yer yer bunu aşmaya yönelen ama

bunu başaramayan tekil mevzi direnişler, hareketin esas görünümünü oluşturuyor. Bizim alttan alta mayalanıyor dediğimiz gelişme budur.

Eylemler genelde sendikal biçimler içinde ve sendikal bürokrasinin denetimi altında ortaya çıkıyor. Ama özellikle son beş-altı yıla baktığımızda, bilincinden ve kapasitesinden bağımsız olarak, sendikal bürokrasiyle belli çatışmalara girdiği ve onu aşmaya çalıştığı da görülebiliyor.

Greif bunun en ileri örneği oldu kuşkusuz. Ortaya koyduğu bağımsız inisiyatif ve gösterdiği eylem kapasitesi düşünüldüğünde, sınıf hareketinde bir dönüm noktasıdır. Bu, alttan alta yaşanan mayalanmanın bir devrimci öncü güçle bulunduğu, böyle bir müdahale ile tamamlandığı durumda işçilerin ortaya koyabileceği kapasiteyi göstermektedir. Etkisinin halen sınırlı kalması, sınıf hareketinin yapısal sorunlarıyla ilgilidir. Bu yapısal sorunların çözümü için yapılması gerekenin ne olduğu ortaya koymuş ama aynı zamanda hareketin mevcut düzeyinin sonuçlarına gerisin geri takılmıştır. Sınıf hareketinin güçlü olduğu durumda bunun yaşanması başka türlü olur, bugünkü parçalı, dağınık, bilinç ve örgütlenme düzeyi geri diye tanımladığımız tabloda başka türlü olur.

Sonrasında metal fırtına geldi, bir kez daha sınıf devrimcilerinin öncü müdahalesinin bir ürünü olarak. Bu türden çıkışların bizim müdahalemiz üzerinden ortaya çıkması kuşkusuz rastlantı değildir. Ama öte yandan biz sadece kendi müdahalemize dayanarak hareketin yapısal sorunlarını çözemeyiz. Tıkanmış mücadele kanallarını açmak için daha kapsamlı bir yönelim gerekli. Sınıf hareketinin kendiliğinden dinamiklerle bu süreçleri geride bırakma kapasitesi gösteremeyeceği yeterince açıktır. Bugün hareketin birleşik zeminlere ve politik bir yönelime ihtiyacı var.

Durumun az çok farkında olan ve mücadeleciler arayışlara giren öncülerin yan yana geleceği zeminler örgütlemek, bunların bugünkü darlığına takılmadan bunun için güçlü bir çaba ortaya koymak, günün önemli görevlerinden biridir. Bu çarkın içinde gedikler açan, yapılması

Sınıf çalışması

gerekeni pratik olarak etkili bir biçimde gösteren Greif türü örnekleri çoğaltmak bir başka önemli görevdir.

SINIF HAREKETİNE POLİTİK MÜDAHALE

Cr: Sınıf hareketinin mevcut tablosu üzerine hazırlanan metinde üzerinde önemle durulması gereken birçok noktaya işaret ediliyor. En önemli noktalardan biri, müdahale ettiğiniz zemini doğru tanımlayamadığınız, gerçekliğini yerli yerine oturtamadığınızda, isabetli bir müdahalenin de mümkün olmadığı. Biz gerçekte sınıf hareketinin verili durumuna ilişkin her zaman açıklık taşıdık. Yılları bulan değerlendirmelerimiz bunun tanığıdır. Son olarak Metal fırtına vesile edilerek bu konuda ayrıntılı tartışmalar yapıldı. Sınıf hareketinin tablosu konusunda esasa ilişkin bir belirsizliğimiz olmadı bugüne kadar.

Ama sunumda da dile getirilen önemli bir husus var. Sınıf hareketinin bir süreklilik kazanamaması ve bir birikim yaratamaması sorunu. Bu bizi en çok zorlayan temel sorun alanlarından biridir.

Sık sık yaşanan kırılmalara rağmen, her dönem yine de sınıfın belli kesimleri çıkış arayışları içerisinde oldular. Önderlik boşluğuna rağmen anlamlı direnişler de yaşanabildi. Ama belli bir noktadan sonra sınıf hareketi kısır bir döngüye girdi.

Metal fırtına sürecinin deneyimleri bize gösterdi ki, sınıf kitleleri gerçekte bize görünenin de gerisindedir. Müdahale edeceğimiz zemin, bizi epeyce zorlayacak bir zemindi, bu daha gözle görülür biçimde açığa çıktı.

İşçiler yaşadıkları sorunları aşma çabası içinde -sendikalaşma eğilimidir, işten atmalara karşı direnişlerdir, vb.- bir takım eylemlere girişseler bile, bunlar önemli ölçüde yenilgiyle sonuçlanıyor. Geriye anlamlı bir kazanım bırakamıyor. Sorun maddi kazanımlar sorunu da değil. Burada önemli olan, bir mücadele birikiminin yaratılmamasıdır. Bu mücadelelerden sınıf hareketinin güç biriktirememesidir. Bu sınıf hareketine

müdahalede gözetilmesi gereken önemli bir husus.

Müdahalemizde öncelikli olan, tekil direnişler ya da sendikal örgütlenmeler üzerinden belli başarılar kazanmak değil. Sınıfa politik olarak müdahale edemediğimiz, öncülük potansiyeli taşıyanlara ulaşip bilincini geliştirmek planında belli adımlar atamadığımız, onları belli mevziler üzerinden kucaklayamadığımız sürece, mevcut tablo üzerinden yol almak kolay değil. Biz belli direnişlere önderlik etsek bile, sendikal çalışmalarımız üzerinden belli mesafeler alabilsek bile, bunu güvenceleyecek bir birikim ve süreklilik sağlanmadığı koşullarda, yaşanan kısır döngü de aşılamayacaktır.

En ciddi zorlanma alanımız bu. Metal fırtına gerçekten de çok büyük bir eylemlilikti. Ama işçilerin bilinci ile eylemi arasında çok büyük bir açığı vardı. Sonraki süreçte, "metal fırtına sonrasında hiçbir şey eskisi gibi olmayacak" vb. değerlendirmeler yapıldı. "Hiçbir şey eskisi gibi olmayacak" demek, kendi başına bir şey demek değil gerçekte. Siz metal fırtına sürecine anlamlı bir biçimde yön verdiğiniz halde, sonuçta süreçten sınırlı da olsa belli kazanımlarla çıkılamıyorsa, burada ciddi bir sorun alanı var demektir. Bu, metal TİS süreçleri açısından da geçerli ve sınıf hareketinin verili gerçekliğinden bağımsız değil. Gerçekliği doğru tanımlamak ve buradan esas yüklenecimiz alanın ne olduğunu görmek büyük bir önem taşıyor.

Ne: Komisyon metninde sınıf hareketinin tablosu ortaya konulurken nesne-özne ilişkisi doğru formüle ediliyor. Ama kimi zaman bu konuda vurgularımız kaçabiliyor. Parti değerlendirmelerinin, sınıf çalışmamızı ve sınıf hareketinin genel tablosunu ele alırken, özne-nesne ilişkisini doğru tanımlaması önemli. Zira bu çalışmamızı doğrudan etkileyebiliyor. Bazen nesnel durum, sınıf hareketinin geri tablosu, çalışma alanlarındaki zayıflıkların açıklaması olabiliyor.

Bir diğer önemli nokta, bence siyasal atmosferin etkisi daha önplana alınmak zorunda. Ekonomik mücadele kuşkusuz sınıfın öğreneceği, nefes alabileceği bir

Sınıfın sorunları

alan. Ama birtakım örnekler, özellikle son seçim sürecinde kimi işçilerle yaşadıklarımız gösteriyor ki, siyasal atmosfer çok etkili. Siyasal gericiliğin etkisiyle, daha ileride olan, öncü konumda duran işçilerle çok fazla görüşemiyoruz. Bunun nedeni, sizinle kurduğu ilişkideki zayıflık değil. Bu, mevcut siyasal atmosferin altında ezilmesi ile ilgili bir durum. Mevcut geri atmosferin yarattığı zayıflığı kendi gücümüzle ne kadar değiştirebiliriz? Ne kadar zor olursa olsun, bunu kırabilecek alanları isabetle gözetebilmek gerekir. Zira bu hareketin gelişmesini engelleyen en temel alanlardan birisi. Kendi fabrikasında bir eylemli süreç gelişse bile, atmosferin ağırlığından kaynaklı, o gelişen sürece müdahale biçimi de, algısı da ona göre şekillenebiliyor.

Dolayısıyla siyasal gericiliği, siyasal açıdan onu engelleyen alanları daha çok öne çıkartmak gerek. Seçim sürecinde, seçim süreci öncesi görüşemediğimiz bir dizi ilişkide belli bir değişimi gözlemledik. Muharrem İnce'nin mitingleriyle atmosfer değişmeye başladı. Yoldaş, "birer kitle hareketi o mitingler" diyordu. Gerçekten bunun en azından daha ileri, sol, sosyal demokrat işçilerde de hissettik. O işçiler fabrikalarında tartışmaya başladılar, daha çok da Türkiye gündemini tartıştılar. Çünkü bir çıkış görüyorlar. Ama bugün çıkış alanı göremiyor işçiler. Alana müdahalemez o çıkış alanını göstermek

olmalı.

SINIFA SALDIRININ ÜÇ TEMEL UNSURU

Nb: Bugünkü sınıf gerçekliği üzerinden tablo metinde genel çizgiler halinde ortaya konulmuş bulunuyor. Bunun Türkiye'nin toplumsal süreçleriyle ilgili bir arka planı var. 12 Eylül'den beri başlayan ve temelinde de neo-liberal saldırıların olduğu bir tabloyla yüz yüzeyiz. Bu bir olgu. Bu tablo durduk yere çıkmadı. Bugün sınıf parçalı, hareketsiz vb. değerlendirmeler yapıyoruz. Bu kendiliğinden bir sürecin ürünü olmadı. Burjuvazinin çok sistemli politikalarının dolaysız sonucuyla karşı karşıyayız.

Neydi bunlar?

12 Eylül'ün ardından gündeme getirilen neo-liberal saldırılar sınıfın salt yaşam koşulları üzerinden sonuçlar yaratmadı. Onun bir sınıf olarak örgütlenmesinin önüne çok çeşitli engeller getirdi. Sınıfın örgütlenmesinin kanallarını tıkadı, atomize etti. Yeni çalışma prensipleri, esnek çalışma, taşeronlaşma vb... Bunun, sınıfın hareket kabiliyetini engelleyen, edilgenleştiren bir saldırı olarak son 25-30 yıldır temel bir rol oynadığının altını çizmek gerekiyor.

İkincisi, sınıfın bir sınıf olarak örgütlenmesinin, harekete geçmesinin önündeki bir diğer engel, 12 Eylül'ün ardından yeniden tahkim edilen mevcut sendikal

düzen. Burjuvazinin elinde sınıfı hareketsiz bırakmak, harekete geçtiğinde denetlemek misyonu üstlenmiş bir sendikal düzen karşımızda duruyor.

Bir üçüncüsü, bu nesnel zemin üzerinde, hareketsiz, atomize olmuş, parçalanmış sınıfa gerici burjuva ideolojilerinin sistemli bir şekilde empoze edilmesi.

Bu üç temel olgu, son 30-40 yıldır sınıf hareketinin mevcut geri durumunu belirliyor. Sınıf hareketini kötürümleştiren, hareketsiz kılan, harekete geçtiğinde bir biçimiyle set kurabilme imkanları sağlayan bu üçlü saç ayağına vurmadan mesafe almak zor. Bu elbette kendi içinde siyasal müdahalelerle olmayacak, temelde sınıfın harekete geçmesiyle birlikte bu ayak bağları aşılabilecektir.

Bu bir olgu, bir nesnel durumsa, o halde biz elimiz kolumuz bağlı oturacak mıyız? Metinde de var, hayır. Mesele hareket halindeki sınıfa müdahalenin dayanaklarını oluşturmak, bir yanıyla nüfuz etmek. Metal hareketi buydu. Metal hareketi bu üç temel sorun alanından, sendikal düzene şu veya bu nedenle öfke duymuş ve ayağa kalkmış bir işçi kitlesinin, açık bir bilince dayalı değil ama birikmiş bir tepkiye dayalı karşı çıkışıydı. Eğer biz öncesinde doğru temellerde nüfuz edebilmiş olsaydık, hareketi bambaşka bir noktaya sürükleyebilirdik.

Biz bu temel sorun alanlarına müdahale edecek dayanakları ve mevzileri na-

sıl oluşturacağız. Gündelik çalışmamızda bunu nasıl ete-kemiğe büründüreceğiz? Çünkü sınıf mücadelelerinde hareketli süreçler var, durağan süreçler var. Durağan süreçlerde yapacağımız ile hareketli süreçlerde yapacağımız müdahaleler aynı olmuyor. Bu dönemde nasıl bir yol izleyeceğiz? Nüfuz alanlarını nasıl oluşturacağız. Yarın gelişecek sınıf hareketi üzerinden sınıfı kötürümleştiren noktalara nasıl vuracağız?

Belki ikinci bölümde bunlara açıklık getirmek gerekiyor. Biz bu nesnelliği kavrayamazsak, işçi kitlelerinin bugünkü gerçekliğini arka planıyla bir yere oturamazsak, bir yönelim belirlemekte, o yönelimi hayata geçirmekte zorlanırsınız. Yoldaş yöntem demişti. Biz bugün yönelimi belirler, hareketin içerisinde o yönelimleri geliştirebiliriz. Ama yönelim doğru belirlenemezse, sonuç üretmemiz zor olacaktır.

Ben ek olarak, neo-liberal saldırılar, sendikal düzen ve burjuva gericiliğinin etkisinin döne döne tartışılması gerektiğini düşünüyorum.

SINIF HAREKETİNİN SORUNLARINA YOĞUNLAŞMA

Ch: Sınıf hareketinin genel tablosu üzerine komisyon metninde, işçi hareketinde büyük bir kırılmayı işaretleyen 1999 yılı başlangıç alınarak, son yirmi yılın sınıf hareketi üzerine bir değerlendirme yer alıyor. Metin bazı bakımlardan yetersiz ama yine de toplamda sınıf hareketine yönelik saldırılar ve bunun yarattığı sonuçlar üzerine anlamlı başlıklar içeriyor. Ben buna ilişkin sorunlara geçmeden önce bir iki özel noktaya değinmek istiyorum.

Devrimci sınıf partisi olmak iddiasındayız. İşçi sınıfı temel çalışma alanımız, iddiamızı ete kemiğe büründürecek gerçek toplumsal zemin. İşçi sınıfına ulaşmak, işçi kitlelerini örgütlemek, birleştirmek, siyasal mücadeleye çekmek, bu mücadele içinde devrimciyleştirmek istiyoruz. Temel stratejik misyonumuz bu. Fakat bunda başarılı olmak, herşeyden önce müdahale nesnesini her yönüyle, tarihsel gelişimi, sosyal-kültürel

yapısı, bugüne kadarki mücadeleleri ve deneyimleri açısından yakından tanımayı gerektirir. Geçirdiği mücadele süreçlerini, buradaki üstünlükleri ve zayıflıklarını, olanakları ve sınırlılıkları anlamayı gerektirir. Sınıf hareketinden de öteye, nesnel varlığı ve dağılımıyla, bizzat sınıfın kendisini anlamak durumundayız.

Öte yandan işçi sınıfı hareketli, dinamik bir sosyal güç. Özellikle de 12 Eylül'den başlayarak sınıf hareketinin gelişim seyrini ve bugünkü durumunu irdelemeli ve anlamalıyız. Buna yönelik çabalarımız çok yetersiz. Burjuva politikasının bir sürü ayrıntısını tartışıyoruz, buna değerlendirmeler yetiştirmeye çalışıyoruz. Ama asıl müdahale alanımız söz konusu olduğunda, ona ilişkin pek az şey inceliyor, ortaya pek az sonuç koyuyoruz. Partimizin ileri kadroları yayınlarımızda sık sık sınıf hareketinin sorunlarını irdelemeli, çok değişik yönleriyle bu sorunları tartışabilmelidirler. Hareketin ve sınıf kitlelerinin durumunu, arayışları, sendikal hareket, sendikal bürokrasi, müdahalenin sorunları, çeşitli deneyimler, vb., tüm bunlar sınıf alanında anlamlı bir zemin yakalamak istiyorsak öncelikli gündemlerimiz olmalı.

Partinin genel teorik temelini belirlemiş, Türkiye toplumunu genel çizgiler içinde de olsa çözümlenmiş, sonuçta ortaya bir program koymuşuz. Bu toplumsal yapıya köklü devrimci bir müdahalede bulunmak istiyoruz ve bunun da ancak işçi sınıfına dayanılarak başarılabilirliğini biliyoruz. Bugün siyasal mücadelede etkin ve işlevli bir rolü, ancak sınıf hareketine etkin müdahalede mesafe alabildiğimiz ölçüde oynayabileceğimizi yineleyip duruyoruz. Tartışmalı olan ve tartışılması gereken, zihnimizi, çalışmamızı, yoğunlaşmamızı buna göre ele almadığımızdır. Ele almadığımızı son üç yılın yayın dökümünden çıkartabiliriz pekâlâ. Parti yayınlarına bu açıdan yanışayanlar, gerçekte ne yapıp yapmadığımızın da en güvenilir göstergesidir. Eğer

gerçekten kongreden sınıf hareketine müdahale konusunda anlamlı sonuçlarla çıkarsak, bunun en temel gereklerinden biri tam da partinin en ileri kadrolarını sınıf hareketinin sorunlarına yöneltmek olmalıdır. Parti yönetim organı, bir bütün olarak partinin bu yönelime sokulmasına önderlik etmelidir. Partiyi sınıf hareketine etkili bir şekilde yönlendirmenin sorunlarına yoğunlaşabilmeli ve bunun için de sınıf hareketinin ve sınıf çalışmasının sorunları konusunda partiyi eğitip donatabilmelidir. Parti önderliğinin temel sorumluluklarından biridir bu.

1984-1991: SINIFIN TAKTİK KARŞI SALDIRI DÖNEMİ

Komisyon metnine geçiyorum. 12 Eylül'den önce Türkiye'de büyük bir devrimci mücadele, etkin ve yaygın bir sınıf hareketi vardı. Ama 12 Eylül askeri darbesiyle devrimci hareket ezildi ve sınıf hareketi dizginlendi. 12 Eylül'den çıkış sürecinde, kabaca 1980'li yılların ikinci yarısında, devrimciler olarak biz, sınıf cephesinde ise işçilerin öncü kesimleri iyimserdi.

1984 yılında biz devrimciler henüz zindanlardayken, Ankara'da Türkiye'nin dört bir yanından gelmiş işçi temsilcilerin katıldığı bir Türk-İş toplantısı yapıldı. Nazlı Ilıcak gibi bir gerici bunu yorumlarken, toplantıdan yükselen havayı, "sınıfa karşı sınıf" tutumu olarak özetlemişti. Türk-İş yöneticileri bile ortaya çıkan beklenmedik tepki karşısında şaşkınlığa düşmüşlerdi. 12 Eylül'ün gaspettiklerine karşı bu öfkeli tepkiyi ortaya koyanlar, bizzat onların denetimindeki ve güdümündeki işçi temsilcileriydi. Ama sonuçta bunlar fabrikalardan geliyorlardı ve oradaki atmosferin basıncı altında idiler. Toplantıya yansıyan açıkça bu taban basıncıydı.

Çok geçmeden bunu 12 Eylül sonrası ilk işçi grevleri izledi. Grev hakkı 12 Eylül darbesiyle alabildiğine sınırlandırılmış olduğu halde, daha ilk adımda, Netaş ve Derby gibi etkisi ve yankısı büyük

grevler gerçekleşebildi. Öyle ki biz, tam da o sıralar, TDKP iç ayrışma sürecinde sorunları tartışırken, geçmiş sürece ve 12 Eylül yenilgisine dair köklü bir muhasebe ihtiyacını, direnen Netaş ve Derby işçilerine karşı sorumlulukla ilişkilendirebiliyorduk. O günün iç ayrışma belgelerinden görebilirsiniz bunu.

Çok geçmeden bu hareketlilik 1989'da büyük bir bahar dalgasına dönüştü. Bu işçi sınıfı açısından taktik bir karşı saldırıydı, işçiler kaybettiklerini geri istiyorlardı.

1984 Türk-İş toplantısı, tüm bu süreci ateşleyen bir ilk çıkıştı. Oradan başlayarak 1991'de Zonguldak madenci direnişinin Mengen barikatlarında kırılmasına kadar, işçi sınıfı taktik bir karşı saldırı içindeydi. İşçi sınıfı 12 Eylül askeri faşist darbesi döneminde yitirdiklerini geri istiyordu. Nitekim bu sürecin sonunda belli kazanımlar elde edildi. İşçilerin ücretleri yükseldi, bir dizi hak yeniden elde edildi.

Ama bu çıkış 1991 yılı başında büyük bir kırılmaya uğradı. Sermaye sınıfı ve devleti, Irak'a ilk emperyalist müdahaleyi bunun bahanesi olarak kullandı. Savaş var, üretim daralıyor denilerek yüzbinlerce işçi sokağa atıldı. Çok bilinçli ve sistematik bir tutumla, öncü kuşak işçiler fabrikalardan ve işyerlerinden temizlendi. Sol eğilimli, sınıf bilincine yakın ya da yatkın mücadeleci bir kuşaktı bu. Yaşanan kırılmanın onarılması en zor yanı da buydu.

Dolayısıyla, bir dönemleme yapılacaksa, 1984-91 dönemi, işçi sınıfının taktik bir karşı saldırı dönemi olarak işaretlenmelidir. Bütün bu yıllar boyunca işçi hareketi bünyesinde yıldan yıla büyüyen bir iyimserlik vardı. Tıpkı sol hareketin hızla yeniden toparlanma ve yeni bir devrimci yükselişi yaşama iyimserliği gibi.

1991-1999: GERİCİLİK DALGASI VE ÖZELLEŞTİRME SALDIRISI

Mengen barikatlarındaki kırılma bu-

rada bir dönüm noktasını işaretler. Körfez savaşı bahane edilerek hareket dizginlendi. Doğu Avrupa'da ve Sovyetler Birliği'ndeki çöküşler ise bir moral yıkımı ve ideolojik dağılmayı hazırladı. Bu çöküş toplamında sola karşı büyük bir cereyana dönüştü. Sovyetler Birliği'nin dağılması, sola ve işçi sınıfının öncü kesimlerine ideolojik ve moral açıdan büyük bir darbe oldu. Sosyalizm dünya ölçüsünde büyük bir güç ve itibar kaybı içindeydi. Kaldı ki burjuva gericiliği dünya ölçüsünde daha '80'li yılların başında karşı saldırıya geçmişti. Doğu Avrupa'daki çöküşle birlikte bu yeni bir gericilik dalgasını tetikledi ve sol hareket büyük bölümüyle bunun altında ezildi. Tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de... Doğal olarak bunun ağır sonuçları işçi hareketine, özellikle de onun öncü kuşağına yıkıcı biçimde yansdı. Çok geçmeden bunun üstüne daha bir de Türkiye'ye özgü bir gelişme olarak Kürt sorununun tetiklediği ağır bir şovenizm atmosferi binecekti.

Özetle 1991 sonrası, sınıfın öncü kesimlerinin kırıldığı, işçi sınıfının 12 Eylül sonrasını izleyen karşı atağının boşa çıktığı yeni bir dönemdir. Bu dönemin en önemli özelliklerinden biri, kapsamlı bir özelleştirme saldırısıdır. Yani Türkiye işçi sınıfı hareketi içerisinde çok özel bir yeri olan kamu alanının tasfiyesidir. Bu işletmelerde sendikalarda örgütlü ve iş güvencesine sahip yüzbinlerce işçi çalışıyordu. Özelleştirme saldırısı aynı zamanda bu gücün tasfiyesi anlamına geliyordu.

Ankara'da gerçekleşen merkezi eylemlere iki de bir taşınan işçiler temelde bunlardı. Görünürdeki amaç özelleştirme saldırısını püskürtmekti. Gerçekte ise eylemleri organize eden sendika bürokrasisi bu konuda tümüyle umutsuz ve teslimiyetçi bir tutum içindeydi. Saldırının püskürtülebileceğine zerre kadar inanmıyordu. Oysa işçiler başta işleri olmak üzere sınırlı kazanmalarını kaybetmek istemiyorlardı. Öfke, tepki ve arayış içerisindeydiler. Sendika bürokrasisi işçiler üzerindeki denetimini korumak için buna bir karşılık vermek durumundaydı. Nitekim biz bunu o günlerde, hava boşaltmak eylemleri olarak tanımlıyorduk. Ankara'ya defalarca ülkenin dört bir tarafından yüzbinlerce işçi taşındı. Merkezi işçi eylemleriydi bunlar; özelleştirme saldırısına ve onu tamamlayan politikalara tepkinin ürünüydüler.

1999'a kadar bu oyalamaca böylece sürdü. Bu tarihte işçi sınıfı hareketi beklenmedik büyük bir canlılıkla kendini yeniden gösterdi. Ülke çapında bir eylem dalgası baş gösterdi ve genel grev tartışması çok somut olarak gündeme geldi. Türk-İş'in o zamanki genel sekreteri Şemsi Denizler, genel grevi talebinin

sözcüsü oldu. Tam da bunu Türk-İş yönetimine karşı dile getirdiği günlerde, Zonguldak'ta güya sıradan bir insan tarafından beklenmedik bir biçimde öldürüldü. Bunu 19 Ağustos büyük depremi izledi. Şemsi Denizler 6 Ağustos'ta öldürüldü ve İzmit depremi 19 Ağustos'ta meydana geldi. O büyük eylem dalgası da böylece kırılmış oldu. Türkiye işçi sınıfı o günlerde güçlü bir çıkış yapacak gibi görünüyordu. Dizginlenemeyen bir öfke, Türkiye'nin dört bir yanında günden güne büyüyen bir eylem dalgası içindeydi. Ama bu büyük kabarış depremin yıkıntıları altında kaldı.

Böylece yeni bir kırılma tarihi olarak 1999 Ağustos'una işaret edebiliriz, ki Komisyon metni bu tarihten sonrasını, yani son yirmi seneyi ele alıyor.

Bu arada tam da o sıralar İmralı üzerinden Kürt hareketindeki kırılma, bunun toplumsal muhalefete ve sola yansımaları var. İmralı teslimiyeti, bir kesiminde özellikle olmak üzere solda genel bir kırılma yarattı. Düzen büyük bir özgüven kazanınca genel olarak sol çok zayıf bir duruma düştü.

1999 SONRASI SINIF HAREKETİ

Bundan sonra özelleştirme saldırısına karşı yıllara yayılan eylemler var. TEKEL eylemleri var. Ardından etkili bir SEKA mücadelesi var. Her bir sektör ya da işletmeler ağı teker teker hedef alındı ve sonuca böylece gidildi. Ankara'daki son büyük TEKEL direnişi gerçekleştiğinde, artık işletme olarak TEKEL kalmamıştı. İşçiler kazanılmış haklarını korumak ve yeni iş talebi için mücadele ediyorlardı.

1999'dan 2003-2004'lere kadar olan döneme daha somut olarak bakmak gerekir. Ecevit hükümeti döneminde yaşanan büyük 2001 ekonomik krizi ve buna bağlı olarak gündeme gelen büyük sosyal yıkım saldırısı var. Buna karşı koymadı işçi sınıfı. Kriz dönemi büyük bir tasfiye dönemiymiş aynı zamanda. Sanayide müthiş bir daralma dönemiymiş, büyük tensikatların önünü açan, yüzbinlerce işçiyi sokağa atan...

2002 sonrasında bir tarafta çeşitli mevzi direnişler var, özellikle tekstilde kendini gösteren. Zaman zaman çoğalan sendikalaşma eğilimleri, bunun yol açtığı işten atmalar ve buna karşı direnişler var. Yanı sıra özelleştirmeler yoluyla kamu alanındaki büyük tasfiyenin son çarpışmaları var. SEKA, TEKEL, Paşabahçe, termik santraller vb... Bir taraftan '91 kırılmasının ardından kamu işletmelerine yönelik özelleştirme saldırısının son evreleri yaşanıyor, son kaleler düşürülüyor, işçi bölüklerinin buna son bir direnci var. Öte yandan, özel sektörde basit hak arama mücadeleleri ve sendikalaşma çabalarına yönelen saldırılar karşısında çe-

şitli mevzi direnişler var. Mevzi direnişler büyük ölçüde bu dönem öne çıktı.

Birleşik hareketi yaratan, sermayenin merkezi plandaki saldırılarının kamusal alandaki etkileriydi. Sınıfın öteki kesimlerini ve kamudaki öteki işkollarını etkiliyordu. Herkes sıranın kendisine geleceğini biliyordu çünkü. Bu direniş özel sektör alanlarını da etkiliyordu. Büyük Ankara eylemlerine her alandan katılımlar oluyordu.

Yeni dönemde de daha çok mevzi direnişler var. Özel sektör bünyesinde hak arayışları, sendikalaşma çabaları, tensikat saldırıları, çeşitli yerlerde mevzi direnişlere yol açıyor. Bugünün esas görünümünü halen de bu. Bunu bozan metal işçilerinin TİS dönemleri ve bir dönem yanısıra Ocak zamları oluyor. İşkolu düzeyinde sözleşme zamanında MESS'in bir dayatmasıydı ve o bunu metal işçisine karşı hep bir silah olarak kullandı. Ama bu artık işçi sınıfı için de bir olanağa dönüşebiliyor. Sendikalarda örgütlü metal işçileri kitlesi ortak bir hassasiyet yaşıyor ve birleşik eylem olanağı yaratabiliyor. 1998'de ve 2015'te olmak üzere bunun sendika bürokrasisini aşan iki patlamaya dönüşebildiğini de biliyoruz.

Son 30-35 yıl üzerinden baktığımızda, dönemleme açısından görebildiğimiz tablo böyle.

Bu özetleme şuraya bağlanabilir: Bir görevlendirme yapalım. Daha somut bir inceleme üzerinden, yapmaya çalıştığımız dönemlemenin daha somut bir tablosu çıkartılsın. Merkezi toplu eylemler, sektörler ve tek tek direnişler üzerinden yapılabilmeli bu. Her bir sürecin etki ve sonuçlarına yeni bir gözle bakılsın. Bu inceleme aynı zamanda, başından itibaren bizim sınıfa müdahalede etkin olduğumuz durumların toplu bir dökümüyle de birleştirilsin. Biz daha ilk yıllardan itibaren sınıf hareketine yönelik olarak bugün birçok yeni yoldaşımızın bile bilmediği çok şeyler yaptık. Bir dizi fabrikada eylemli inisiyatifler ortaya koyduk. Bunların

genel bir dökümünü yapabilmeliyiz. Hareketimizin ve ardından partimizin sınıf hareketine eylemli müdahale alanında önemli bir birikimi var. Greif ve Metal Fırtınası bu sürecin yalnızca en son halkalarıdır. Önerdiğim inceleme ve dökümler, sınıfa etkili bir müdahale çabasının bir parçası olarak ele alınmalıdır.

GÜNDEMDEKİ SALDIRILAR VE SINIF HAREKETİ

Nb: Özellikle '90'lı yıllardan sonra özelleştirmeler, sınıfın genelini kesen saldırılar, toplamında sınıfı birleştirici bir eksen olabiliyordu. Bugün de burjuvazinin masasında sınıfın toplamını hedef alan gündemler var. Mesela kıdem tazminatı gibi...

İşçi sınıfı örgütsüz ve dağınık, sendikal anlamda çok küçük bir kesimi örgütlü. Ama böylesine genel bir saldırıya hazırlık yapmak önemli. Metinde SSGSS çalışmasına, o genel saldırılar karşısında oluşturulan müdahaleye dair vurgular var. Buna şimdiden açıklık getirmek gerekir. Kıdem tazminatı ile ilgili şu ana kadar çok anlamlı bir şey yapılmadı. Ne sendikal cepheden ne de başka cepheden. Ama gündeme geldiğinde, tepkiye konu olması yüksek bir ihtimal.

Ch: Kıdem tazminatı var, yanısıra grev hakkının fiilen gaspı var. Bunların gündemleştirilmesi gerekir. Saraçhane Mitingi Türkiye işçi sınıfı hareketinin önemli dönüm noktalarından biridir. Temel talebi grev hakkıdır. 1946'dan o güne kadar sendikalaşma hakkı iyi kötü var, ama grev hakkı yok. Kavel Direnişi'ne kadar hala da yok. Bugünse bu hak işçi sınıfının elinden fiilen alınmış durumda. Grev hakkının fiili kullanımını işçi sınıfının gündemine etkili bir şekilde sokmak zorundayız. Grev hakkı olmaksızın sendika hakkının nasıl anlamsızlaşacağını işçilere anlatabilmeliyiz.

Ym: Sendikal hareket vurgusu, sendikal örgütlenme arayışından öte, genelleşmiş bir sınıf hareketine doğru eğilim-

lerin zayıf olmasına dairdir.

Elbette yoldaşın vurguladığı nokta önemli. Metnin sonunda da vurgulanıyor; birleşik bir hareket ancak ortak talepler üzerinden biçimlendirilebilir. Doğal olarak sizi ortaklaştrabilecek birtakım taleplerle karşı karşıya kalacaksınız. Eğer bilinçliyseniz, bu durumda sorun kalmaz. Bilinçli değilseniz, sınıf mücadelesinin içinde değilseniz, saldırılarla karşı karşıya kalacaksınız.

Kıdem tazminatı saldırısının en önemli başlıklarından bir tanesi. Birlikte bir hat örmeden bu saldırı püskürtülemez. İşçiler bunun farkındalar ama merkezleri yok. Dün sendikal merkezler şu veya bu nedenle, daha çok da özelleştirme saldırısının ürünü olarak merkezi eylemleri örgütlemek zorunda kalıyordu. Şimdi bunu yapacak herhangi bir odak yok.

Bugün bunun imkanları yok oldu denilemez ama çok zayıfladı. Diğer tartışmalardaki vurgular bu açıdan önemli. Küçük de olsa birtakım zeminler inşa edebilmek, ya da birtakım fabrikalardan yaptığımız çıkışlarla toplamı etkilemek ve sarsmak önem taşıyor.

Bu halen sınıf hareketinin en büyük açmazıdır. Sendikal hareket bütün yönleriyle iflas etmiştir. Yapısal sorunları eskiden beri vardı. Türk-İş'i hepimiz biliyoruz. Ama onun bünyesinde sendikal muhalefet hareketleri olurdu, birtakım basınçlar yaratırlardı. Bunlar yok olma-ya karşı bir direnişi ve önemli oranda sonuçlandı. Biz böyle bir tablo ile genel saldırılarla karşı karşıya kalacağız. Bütün işçilerin genel grevin gerekliliğini düşündüğü ama hiçbirinin genel greve inanmadığı bir tabloyla karşı karşıya kalacağız. Krizde de, kıdem tazminatında da... Son kıdem tazminatı saldırısında bunu gördük. Yine de bunu aşan birtakım dinamikler ortaya çıkabilir.

Avrupa Parlamentosu seçimleri ve Almanya'da yönetim krizi

Almanya'da 26 Mayıs'taki AP (Avrupa Parlamentosu) seçimleriyle aynı gün Bremen eyaleti seçimleri yapıldı. Her iki seçimde de geleneksel düzen partileri büyük oy kayıpları yaşadılar. Ortaya çıkan sonuçlar Almanya'daki yönetim krizini daha da derinleştirmiş bulunuyor.

Uzun yıllardır katıldıkları seçim sonuçları ve aldıkları oy üzerinden bakıldığında, geleneksel burjuva düzen partilerinin, kitle desteklerini sürekli yitirdikleri görülüyor. Bunun en çarpıcı örneği Avrupa Parlamentosu seçimleri oldu. Seçim sonuçlarına göre iktidar ortağı CDU'nun oy kaybı %6,4 iken, SPD'nin kaybı %11,5'i buldu. Yine bu iki partinin 2017 yılında yapılan genel seçimlerdeki kitle desteği ile bugünkü durumları kıyaslandığında, SPD'nin 3,6 milyon, CDU'nun ise 4,5 milyon seçmen kaybı yaşadığı ortaya çıkıyor. Özellikle gençlik içerisinde bu partilere yönelik ciddi anlamda bir güvensizlik mevcuttur ve bu güvensizlik seçim sonuçlarına yansımıştır.

AP seçimlerinden en güçlü çıkan parti ise Die Grünen-Yeşiller oldu. Bir yıla yakındır çevre ve doğanın korunması için sokakları işgal eden gençliğin, bu partinin güçlü bir şekilde Avrupa Parlamentosu'na taşınmasında önemli bir etkisi var. Aslen bir orta sınıf partisine dönüşmüş olan Yeşiller Partisi gençliğin samimi içten mücadelesini suiistimal ederek, gençliğin küresel iklim hareketinin yarattığı rüzgarı arkasına almayı başarabildi. Bu başarı sayesinde oy oranını ikiye katlayarak, %20,5'e yükseltilti.

Öte yandan Alman tekeli sermayesinin hükümeti olan büyük koalisyon (CDU-CSU-SPD) partilerinin yaşadığı seçim hezimetini, özellikle iktidar ortağı SPD içerisinde uzun zamandır yaşanmakta

olan krizi daha da derinleştirdi. Partinin başkanı Andrea Nahles'in istifası ile başlayan süreç, parti içerisinde yaşanan krizin boyutlarını ortaya koyuyor. Kitle desteğini hızla kaybeden SPD'nin yaşadıkları, onun on yıllardır Alman sermayesine hizmette kusur etmeyen icraatları ile direkt bağlantılıdır. 16 yıllık muhalefet döneminin ardından, 1998'de %40,9 oranında oy alarak tekrar hükümet olan SPD, işbaşında olduğu dönemde işçi ve emekçilere karşı en kapsamlı saldırılara imza atmıştı. O dönem başını Gerhard Schröder'in çektiği SPD, Agenda 2010 ve Hartz IV yasaları ile işçi düşmanı yüzünü ortaya koyarak, tekeli sermayenin bütün istemlerini eksiksiz olarak yerine getirmişti.

Bugün işçi ve emekçilerin yaşamak zorunda kaldığı yoksulluk, sefalet, düşük ücret politikaları, esnek çalışma modelleri, taşeron işçilik, emeklilikte açlık, işsizlikteki güvensizlik, çocuk yoksulluğu tümüyle bu uygulamaların bir sonucudur. Emekçiler için tam bir cehennem

demek olan bütün bu uygulamalar, 1998 ile 2005 yılları arasında hükümet olan SPD'nin eseridir. Kendisini "sosyal demokrat" diye adlandıran ve bütün bir tarihi boyunca düzenin selameti için canla başla çalışan bu ihanet partisi, işçi ve emekçilere karşı saldırganlıkta hiçbir zaman sınır tanımadı. Bundan dolayıdır ki 2000'li yıllarda üyelerinin %40'ı işçi olan SPD'nin bugünkü işçi üye sayısı %17'lere gerilemiş durumdadır.

İşçi ve emekçilere karşı her türlü sosyal saldırıyı hayata geçiren SPD, aynı zamanda iktidar ortağı Yeşiller Partisi ile el ele vererek, Balkan savaşları döneminde Alman ordularını kışlarından çıkarıp savaş alanına sürmekle de ünlü bir partidir. II. Emperyalist Paylaşım Savaşı sorası Alman ordularına getirilen bütün yasal kısıtlamalar, SPD-Yeşiller hükümeti tarafından ardi ardına ortadan kaldırılarak, günümüzün saldırgan Alman militarizmi için yollar düzlendi.

Bütün bu saldırı programlarının başlıca sorumlusu olan SPD'nin oy oranı 2005

seçimlerinde %34,2, 2017 seçimlerinde ise %20,5'e düştü. Son AP seçimlerinde ise %15,8'le tarihindeki en düşük seviyelere inmiş bulunmaktadır. Köklü düzen partilerinin ve asıl olarak da SPD'nin yaşadığı bu akıbet, bu partilerin hükümette oldukları on yıllar boyunca kararlılıkla sürdürdükleri işçi düşmanı politikalarının kaçınılmaz bir sonucudur. Sermayenin hizmetindeki SPD, CDU-CSU ile birlikte büyük koalisyon hükümetleri içerisinde, yıllardır o saldırgan politikaları uygulamaya devam etmektedir.

Gerçekler bütün çıplaklığıyla orta yerde dururken, burjuvazinin hizmetindeki kalemler, SPD içerisindeki sorunları yeteneksiz yöneticilerle açıklamaya, onun işçi-emekçi düşmanı yüzünü gizlemeye çalışıyorlar. Her geçen gün kitle desteğini yitiren bu ihanet partisinin yaşadığı çöküş durdurulamaz ise SPD kapitalist tekeller için cazibesini yitirmek ile yüz yüze kalacaktır. Oysa sermayeye hizmette kusur etmeyen bu parti her halükarda vitrinde tutulmak isteniyor. Bundan dolayıdır ki seçimlerin hemen akabinde kapitalist tekellerin emriyle hızla bir araya gelen büyük koalisyon partileri sözcüleri, hizmete devam etmek yönünde kararlılık beyanında bulundular. Bu arada kapitalist tekellerin temsilcilerinden Mario Ohoven de sermaye sınıfının gelişmelere ilişkin görüşlerini, "Almanya'da ve dünyadaki yaşanmakta olan krizler dikkate alındığında bizim en son ihtiyaç duyabileceğimiz şey yeni seçimler olabilir. Bu nedenle biz ivedilikle koalisyonun görevine devam etmesi gerektiğini düşünmekteyiz" sözleriyle açıkladı.

ABD Ortadoğu'ya ek 1000 asker daha gönderecek

ABD emperyalizmi İran'ı hedef alan adımlarına yenilerini ekliyor. Umman Körfezi'nde yaşanan "tanker saldırıları" bahanesiyle yeni hamle peşindeki Amerika, Ortadoğu'ya ek 1000 asker gönderme kararı aldı.

ABD Savunma Bakanlığı'nın (Pentagon) başında vekaleten bulunan Patrick Shanahan 17 Haziran'da yazılı açıklama

yaparak ek asker gönderme kararı duyurdu. Açıklamada "ABD İran ile çatışma peşinde değil" iddiasında bulunan Shanahan, ABD'nin ulusal çıkarları ve bölgedeki personelini korumak için bu kararı aldıklarını söyledi. Askerilerin nereye konuşlandırılacağı hakkında bilgi verilmeyen, asker sayısının duruma göre değişebileceği ifade edildi.

Öte yandan ABD'nin İran'a karşı yeni saldırı hazırlığında olduğu iddiası, Maariv Gazetesinde yer aldı. Diplomatik kaynakların gazeteye verdiği bilgiye göre, Pentagon yetkilileri ve ABD yönetimi, İran'a "taktik saldırı" üzerine görüşme halinde. İddiaya göre, nükleer programı hedef alan hava bombardımanı yapılabileceği konuşuluyor.

Halihazırda seçimlerin ortaya koyduğu tablo, hiçbir burjuva partisinin tek başına iktidara gelebilmesine imkan tanımıyor. Keza klasik kitle partileri olarak bilinen CDU-CSU ve SPD de bugünkü oy oranları üzerinden bir koalisyon için yeterli çoğunluğa sahip olamıyorlar. Bu partilerin kitle tabanını oluşturan milyonlarca emekçinin başka tercihlere yönelmesi ihtimali bile kapitalist tekelin korkulu rüyası olabiliyor. Dün hizmetindeki düzen partileri eliyle uyutulan, kontrol altında tutulan emekçilerin, kurulu düzen sınırları dışında arayışlara girmeleri, sermayenin mevcut şartlarda kabul edebileceği bir durum değildir.

Burjuva kalemşorların iddiasının aksine, bugün kitlelerin hızla düzen partilerinden kopuşu bu partilerin kötü yöneticileri ile açıklanamaz. Tam tersine bu durum yıllardır azgın bir sömür ve talan sistemi içerisinde yaşamaya mahkum edilen ve geleceğe olan güvenini yitiren emekçilerin hem bu düzen partilerine hem de onların sistemine karşı duydukları büyük güvensizliğin bir dışavurumudur.

Tarihsel deneyimlerin ışığında bakıldığında görülecektir ki, bu partilerden kopan milyonlarca emekçi, devrimci dalganın güçlü olduğu dönemlerde düzenin çizdiği sınırların dışına çıkarak, devrimci çözümlere yönelmekte ya da aksi durumlarda gerici-faşist partilerin oy potansiyellerine dönüşmektedir. Bugün Avrupa'da hızla güçlenen ırkçı-faşist partiler gerçeği bu temel olgular ışığında anlaşılabilir. Bu tarihsel gerçeğin ortaya koyduğu nesnel durumu anlayarak, buna uygun bir yönelime girmek, başta bu ülkelerin devrimcileri olmak üzere Avrupa'da yaşayan tüm devrimcilerin önemli bir sorumluluğudur.

"İşçi sınıfı ya devrimcidir ya da bir hiçtir" şeklindeki tarihsel önemde saptama, tutulacak yolu göstermektedir. Milyonlarca işçi ve emekçinin burjuva partilere olan umudunu yitirmesi, yeni yönelimlere ve arayışlara girmesi, Avrupa ve dünyanın birçok ülkesinde reel bir olgu olarak yaşanmaktadır. Elbette devrimci program ve ilkeler ile bunların ete kemiğe büründüğü devrimci parti alanındaki zayıflık bir dizi Avrupa ülkesinin en temel sorunu olarak orta yerde durmaktadır. Yine de emekçilerin arayışına yanıt vermek, işçi sınıfını devrimciye dönüştürmek, asıl olarak devrimci partilerin görevidir. Dolayısıyla başta bu ülkelerin devrimcileri olmak üzere devrim iddiasına sahip tüm sol öznelerin önünde, işçi sınıfının devriçleştirilmesi gibi tarihsel bir sorumluluk duruyor. Bu sorumluluğun hakkı verilmediği durumda, işçi ve emekçilerin faşizmin kitle tabanı haline gelmesi işten bile değildir.

Emperyalist saldırganlığın bir perdesi:

Birleşmiş Milletler

Birinci Emperyalist Paylaşım Savaşı'nın hemen ardından ABD'nin önerisi ile kurulan Cemiyet-i Akvam (Milletler Cemiyeti), emperyalist ülkelerin gerçekleştirdikleri savaşlar sonucu yaşanan yıkımların ve katliamların boyutunu gizlemenin bir aracıydı. Yanı sıra emperyalistlerin kirli icraatlarına yasal kılıf uydurmak için kullandıkları bir paravandı. 10 Ocak 1920'de kurulan Cemiyet-i Akvam sözleşmesinin 22. Maddesi, emperyalistlerin sömürü düzenlerine hazırladıkları yasal kılıfı gözler önüne seriyor. Buna göre, "savaştan sonra bağımsızlığına kavuşan ve kendi kendilerini yönetme yeteneğinden henüz yoksun halkların yaşadığı ülkelere, bu halklar kendi kendilerini yönetmeye yetenekli olacakları zamana kadar", cemiyet adına bir manda yönetimi seçilebilecekti.

Milletler Cemiyeti, hukuktan, barıştan, eşitlikten bahsederken, aradan 20 yıl geçmeden dünya yeni bir savaşa sürüklendi. 2. Emperyalist Paylaşım Savaşı'nda dağılan Milletler Cemiyeti'nin ardından emperyalist güç olan ABD yeni bir ambalaja ihtiyaç duydu. Böylelikle emperyalist ülkelerin çıkarlarını gözetecek bir ortaklık olarak, 24 Ekim 1945 yılında Birleşmiş Milletler (BM) kuruldu.

Varlık nedenini "Uluslararası işbirliği geliştirmek ve uluslararası barışı ve güvenliği sağlamak için, savaşa başvurmamak konusunda birtakım yükümlülükler kabul etmek, gizlilikten uzak, adaletli ve onurlu uluslararası ilişkiler sürdürmek", "Hükümetlerce,

bundan böyle eylemsel davranış kuralı kabul edilen uluslararası hukuk kurallarına kesinlikle uymak", "Örgütlenmiş halkların karşılıklı ilişkilerinde adaleti korumak" olarak tanımlasa da ilk icraatlarından bu yana BM bu misyonunu hiçbir zaman gerçekleştirmedi. Başta ABD olmak üzere büyük üyeleri Rusya, Çin, İngiltere ve Fransa'nın çıkarları doğrultusunda hareket etti. Yine başta Ortadoğu ve Afrika ülkeleri olmak üzere ezilen uluslara saldırganın bir aracı olarak kullanıldı. Birleşmiş Milletler'in ana organlarından olan BM Genel Kurulu, dünyanın en kapsamlı siyaset platformu niteliğinde iken, özel görev ve yetkiler ile donatılmış Güvenlik Konseyi ise, "barışı tesis etme ve güvenliği koruma" bahanesi ile silahlı kuvvet kullanımında sınırsız yetkiye sahip.

Birleşmiş Milletler, hazırladığı BM Ana Sözleşmesi ile amaçlarını şöyle belirledi:

- 1) Uluslararası barış ve güvenliği, anlaşmazlıkların barışçı çözümü ve ortak etkin önlemler yoluyla korumak,
- 2) Ülkeler arasında eşit haklara, halkların kendi geleceklerini belirleme ilkelerine, saygıya dayalı dostça ilişkiler geliştirmek,
- 3) Uluslara ekonomik, toplumsal, kültürel ve insancıl sorunların çözümünde, ırk, cins, dil ve din ayrımı gözetmeksizin, insan haklarının geliştirilmesinde işbirliği sağlamak,
- 4) Ülkelerin bu amaçlarla gösterecekleri çabalar arasında uyum sağlayan bir merkez olmak.

Ancak BM'nin ilk icraatlarından biri,

kendisinin de %85'ini Arap toprağı kabul ettiği Filistin'in %55,5'ini İsraililerin sayarak, Filistin topraklarında İsrail Devleti'nin kurulmasına yönelik rapor hazırlamak oldu. O günlerden bu yana Siyonist İsrail Devleti'nin Filistin halkına yönelik saldırganlığının artmasına desteğini de hiç esirgemedi.

BM'nin kuruluşunun, ABD'nin savaşın ardından dünyanın tek hakimi olduğunu ilan etmek için jandarması olarak NATO'yu, mali denetleyicisi olarak IMF'yi kurduğu bir dönemde gerçekleşmesi, BM'nin asıl misyonu ve amacı hakkında yeterince açıklayıcıdır. Emperyalist güçlerin, ikinci paylaşım savaşı sonrasında ihtiyaç duydukları bir örgüt olan BM'yi kurmakta asıl amaçları, savaş sonrası oluşan ve dünya dengelerini belirleyen statükoyu korumak ve pekiştirmek, yanı sıra adalet ve barış söylemleri adı altında gayri meşru uygulamalarını burjuva hukuk kılıfına uydurarak hayata geçirmektir. Nitekim Ortadoğu'nun kan gölüne döndüğü bir süreçte Birleşmiş Milletler'in ses çıkarmaması, tersine birçok yerde perde arkasından saldırganlıkları desteklemesi onun gerçek yüzünü gözler önüne seriyor. Sorunun parçası olanların, Ortadoğu ve Afrika ülkelerinin yakılıp yıkılmasında parmağı olanların çözümün bir parçası olması beklenemez.

Dünyaya barışı, eşitliği, hukuku getirebilecek yegâne birlik veya güç, işçi sınıfıdır. Ancak işçi sınıfının birlik olup kuracağı sınıfsız, sömürsüz, sınırsız bir dünyada barış ve adalet kalıcı hale getirilebilir.

İsviçre'deki görkemli Kadın Grevi'nin ardından...

Kapitalizmin "vitrini", demokrasinin "kalesi" olarak bilinen İsviçre'de kadınların en temel haklarının tanınip yasallaşması, yakın denebilecek bir tarihte mümkün olabilmıştır. Kadınlar ulusal düzeyde seçme ve seçilme hakkına ancak 1971'de kavuşabilmiş, Appenzell kantonunda bu hakkın tanınması 1991'i bulmuştur. Erkekler gibi kadınların da çocukları üzerinde ebeveynlik hakkını elde etmeleri 1978'de gerçekleşmiş, eşit haklar ilkesi Federal Anayasa'ya ancak 1981'de dahil edilebilmiştir. Kadınlara özgü sorunların iltica talebine gerekçe olarak gösterilmesinin İltica Yasası'nda yapılan bir değişiklikle kabul edilmesi 1999'da, kürtajın yasal hale gelmesi 2002'de ve anneliğin korunması hakkının hayata geçmesi ancak 2005 yılında gerçekleşmiştir.

Fakat bir hakkın yasal olarak kazanılmasıyla, bunun toplumsal yaşamda pratik karşılık bulmasının aynı şey olmadığı gerçeği, İsviçre'de de geçerlidir. Dolayısıyla yasallaşan bir dizi hakkın, kendi yaşamlarında karşılığını görmeyen kadınlar, kadın-erkek eşitliğinin yasallaşmasının 10'nuncu yıldönümünde, 14 Haziran 1991'de, yaşamsal önemde birçok talep ileri sürerek ülke çapında kadın grevi örgütlediler. Bu ilk kadın grevine, yarım milyon kişi katıldı. Kadınlara büyük bir özgüven ve moral güç kazandıran bu grev, elbette ki sorunların ağırlaşmasının da etkisiyle kadın mücadelesinin gelişmesine ivme kazandırdı.

28 YIL SONRA 2. KADIN GREVİ: YAKIN TARİHİN EN BÜYÜK EYLEMİ

İsviçre Sendikaları Federasyonu Kadın Kongresi (Der Frauenkongress des SGB) Ocak 2018 yılında 2. Kadın Grevi kararı aldı. 10 Mart 2019 Pazar günü ise, Biel'de 14 Haziran 2019'da bir kadın grevi çağrısını tartışmak ve onaylamak için 500'den fazla kadın toplandı ve burada 17 maddelik talepler listesiyle ikinci kadın grevi çağrısı yaptı.

"Beraber zincirleri kıralım", "Özgürlük için savaşıyoruz", "Bizim emeğimiz son derece değerli", "Ücret eşitliği istiyoruz", "Kapitalist ataerkilliği ve tüketimi reddediyoruz", "Biz olmadan her şey durur", "Bizler kendimizi gündelik hayat içinde cinsiyetçiliğe ve ırkçılığa karşı savunuyoruz", "Bizler özgürleştiren eğitim istiyoruz", "Bizler cinsiyetçi, homofobik

İlk kadın grevinin şiarı olan "Kadınlar istediğinde her şey durur" şiarı ve kullanılan amblem, ikinci kadın grevinin de şiar ve amblemiydi. Aynı şiarla 500 bin kişinin katıldığı ilk kadın grevinin aşıldığı bu görkemli eylem, İsviçre gibi küçük ve "zengin-refah" bir ülke için gerçekten de olağanüstü bir durumdur.

ve trans-fobik şiddete karşı duruyoruz", "Bizler iklim adaleti ve küresel ısınmaya karşı gerçek bir mücadele istiyoruz", "Bizim bedenimiz bize ait" vb. şiar ve taleplerle yola koyuldular. Yanı sıra "Emek gücünün ücretli ve ücretsiz olarak ikiye ayrılması ve ücretsiz emeğin özellikle kadınlar tarafından üretilmesi (ev ve bakım işleri, yeniden üretim) normal mi?" gibi sorularla, "Derinden değişimin zamanı geldi. Bu değişim sürecini hızlandırabilmek için bir gün boyunca iş bırakıyor ve 'normal' işleyiş ritüellerimizi reddediyoruz. Grevdeyiz!" dediler ve bu doğrultuda tam bir seferberliğe giriştiler.

Grev örgütleyicileri ayrıca, göçmen kadınların da özgün sorunlarına vurgu yaparak, onlara "Bizler hem göçmen olduğumuz için hem de kadın olduğumuz için iki kat sömürüye maruz kalıyoruz, hem ucuz işgücü olarak görülen göçmenler olarak hem de erkek işçilere oranla yüzde 20-30 daha az maaş alarak. Yerli-yabancı- göçmen ayrımı yapılmadan, tüm kadınlar 14 Haziran grevine katılmalıdır" çağrısında bulundular

Görünmeyen emeğe de özel dikkat çeken kadınlar, "Bu ayrıca aile/ev ve

bakım işleri için de geçerli. Şu anda İsviçre'de bakım işlerinin sadece %10'u ücretlendirilmiş durumda. Geriye kalan %90'lık bakım işinin üçte ikisi kadınlar tarafından yerine getiriliyor ve bu iş için harcanan emeğin karşılığı ödenmiyor. Kısaca: aile/ev ve bakım işleri kapitalist ekonomi sistemini ayakta tutuyor" gerçeğine vurgu yaparak, bu uğurda verilecek mücadelenin önemine işaret ettiler.

Ulusal düzeyde merkezi eylem komitesi ve hemen tüm yerelerde kolektifler oluşturuldu ve bunlar arasında düzenli ilişkiler sürdürüldü. Çalışma ve örgütlenmenin sorunlarını tartışmak amacıyla yapılan merkezi eylem komitesi toplantılarına yerel kolektiflerden temsilciler katıldı. Ülke çapında ve yaşamın hemen her alanında zengin araçlarla ve yaratıcı biçimlerle etkili bir çalışma yürütüldü. Organizatörlerin ifadesiyle 1,5 yıl süreyle güçlü bir kadın grevi için çalıştılar ve son on yılların en büyük ve en önemli siyasi kampanyalarından birini başardılar. Zira her açıdan birincisini aşan bir kadın grevi hedeflendi ve bu hedefe ulaşmak amacıyla aylar boyunca yoğun ve tempolu bir çalışma örgütlendi.

İlkinden yaklaşık 30 yıl sonra grev kararı alan kadınlar, 13 Haziran'ı 14'de bağlayan gece etkinliklerin startını verdiler. 14 Haziran günü ise sabahın erken saatlerinde çeşitli eylem ve etkinliklerle grevi başlattılar.

"Cinsiyetçiliğe, eşitsizliğe, şiddete karşı ve eşit işe eşit ücret" talebiyle aylar boyunca hummalı bir örgütlenme ve çalışma içinde oldular. 14 Haziran günü İsviçre'nin 200 ayrı noktasında "Ücret, Zaman ve Saygı" diyerek sokakları ve alanları doldurdular. Birçok kentte sabahın erken saatlerinde başlayan etkinlikler, trafiği felç etmek, blokajlar oluşturmak, çadırlar kurmak, konserler örgütlemek, toplu danslar, çeşitli noktalarda yürüyüşler vb. biçimlerde gün boyu sürdü. Hemen tüm kentlerde saat 17.00 ile 18.00'de başlayan büyük yürüyüş heyecanla hazırlanıyordu ve yürüyüşün nasıl olacağı merakla bekleniyordu.

Beklenen saatte başlayacak olan yürüyüş öncesinden itibaren alanlar dolup taştı. Grevin başlama saati olan 15.24'ten itibaren kitlelerin yürüyüş alanına akmasıyla alanlara sığmayan kalabalık, yan sokak ve caddeleri doldurdu. Grev saatinin

15.24 olarak belirlenmesinin nedeni de, İsviçre’de araştırmalara göre kadınlara çalıştıkları iş için 15.24’ten sonra ücret ödenmemesidir. Yani bu saatten itibaren kadınlar ücretsiz emek sömürüsüne tabi tutulmaktadır.

Büyük bir coşkuyla başlayan yürüyüşlere erkeklerin de yer aldığı on binlerce kişi katıldı.

Organizatörlerin ve sendikaların yanı sıra kimi İsviçre basınında bazı kentlere ilişkin verilen rakamlar şöyle: Zürih 70 bin (organizatörler bunu 160 bin olarak düzeltti), Basel ve Bern 40 bini aşkın, Cenevre ve Lozan yaklaşık 50 bin. Öteki kentlerin bazıları ise binlerce olarak verilmektedir. Yürüyüşler sonrası da çeşitli konser ve etkinliklerle kadın grevi akşam saat 10’a kadar devam etti.

İlk kadın grevinin şiarı olan “Kadınlar istediğinde her şey durur” şiarı ve kullanılan amblem, ikinci kadın grevinin de şiar ve amblemiydi. Aynı şiarla 500 bin kişinin katıldığı ilk kadın grevinin aşıldığı bu görkemli eylem, İsviçre gibi küçük ve “zengin-refah” bir ülke için gerçekten de olağanüstü bir durumdur. Bunun böyle olacağını güçlü işaretleri aylar öncesi kendisini göstermeye başlamıştı. İsviçre’de de kadın hareketinin güç kazandığı gözlemlenebiliyordu.

Önceki yıllardaki bir dizi kadın grevi ve etkinlik bir yana bırakılırsa, 22 Eylül 2018’de kadın örgütleri ve sendikaların çağrısı ile “Eşit işe eşit ücret” talebiyle ve ayrımcılığa karşı İsviçre çapında 20 bin kişilik kadın kitlesi başkent Bern’de parlamento binası alanını doldurmuştu. Bu yılki 8 Mart etkinliklerinin güçlü geçmesi, 1 Mayıs’a aynı zamanda kadın grevi gündem ve çalışmasının damga vurması ve kadınların 14 Haziran greviyle ilgili ayrı kortejler oluşturması, bir süreden beri kitlesel olarak devam eden iklim karşıtı hareket vb. bu göstergelerin bazılarıydı.

“DEMOKRASİNİN KALESİ” VE “REFAHIN KALBI” SAYILAN KÜÇÜK İSVİÇRE’DE TOPLUMSAL HOŞNUTSUZLUK

İsviçre halen yaşam standartlarının her şeye rağmen öteki Avrupa ülkelerine göre daha yüksek olduğu, bir dizi sosyal, siyasal ve iktisadi hakkın halen de “iyi” kullanıldığı, sosyal barışın ve durgunluğun “egemen” olduğu küçük bir ülke. Ama bu ülke bile yüzbinlerin görkemli kalkışmalarına sahne olabiliyor. Zira Kapitalizmin çok yönlü büyük yıkımlar yarattığı neo-liberal saldırı dalgası ve sosyal hakların kapsamlı budanmasının, bu ülkede de sarsıcı sonuçları olabiliyor.

Yanı sıra özellikle de son yıllarda, değişik sınıflardan kadın kitlelerinin aşağılanmaya, cinsel ayrımcılığa, taciz ve tecavüze, kadın cinayetlerine, ağır sömür ve

çalışma koşullarına, sosyal yıkım saldırılarına, yoksulluğa ve işsizliğe karşı dünya çapında adeta ayağa kalkıyor olmasının da bu ülkenin kadınları üzerinde yankılar yarattığına şüphe yoktur.

Zira İsviçre’de de kadınlar cinsel taciz ve tecavüze, şiddet ve cinayete, ayrımcılığa ve eşitsizliğe maruz kalıyor, işsizliğe ve yoksulluğa mahkûm ediliyor ve bu saldırılar gelişip yaygınlaşıyor. İsviçre’de her ay 2 kadın eski eşi, arkadaşı ya da sevgilisi tarafından öldürülüyor. Her 5 kadından 2’si fiziksel veya cinsel şiddet görüyor. Kamusal alanda cinsiyetçi, kadın düşmanı ve LGBTİ+ karşıtı saldırılar artıyor. Okullar ve üniversitelerde, bürolarda, satış merkezlerinde, fabrika ve işletmelerde, kısacası toplumsal yaşamın her alanında cinsiyetçi, kadın düşmanı söylemler ve küfürlerin İsviçre’de adeta sıradanlaşıp olağanlaştığı ileri sürülüyor.

Dolayısıyla sayısız etkenler, bu ülkede de kadın kitlelerini harekete geçiriyor. Anayasal kazanımlarını güvenceye almak ve pratikte uygulanmasını sağlamak, bunu yeni kazanımlar elde etmekle birleştirmek ve köklü dönüşümlere varırmak kadın mücadelesinin merkezinde durmaya devam ediyor.

Kadınların kendi hazırladıkları manifestoda dile getirdikleri düşünceler dikkate değerdir ve aynı zamanda mücadeleye neden devam edeceklerinin de açıklamasıdır.

Manifesto’larında, “Bizler kağıtlı-kağıtsız, çocuklu-çocuksuz, Siyahi ve beyaz kadınlarız. Bizler ‘Queer Women of Color’ (eşcinsel olması şart olmayan azınlıkta kalan cinsiyetler) veya hetero ilişkiler içerisinde, genç-yaşlı, engelli ve engelsiz kadınlarız. Bu sıfatlarla bizler gazetecilerle konuşuyor, siyasi atılımlarda bulunuyor, hak arıyor, seçimler için imza topluyor, umuyor, bekliyor, sokağa çıkıyor, tanıdıklarımızı ikna ediyor, arkadaşlarımızla ve ailemizle konuşuyoruz” diyen kadınlar, “Ama ne değişti?” sorusunu soruyor ve “Tabii ki küçük-büyük çaplı ilerlemeler kaydettik” diyerek, şu değerlendirmeyi yapıyorlar:

“Tüm bu kazanımlar dur durak bilmez çalışma ve kan-ter içerisinde kazanıldı. Fakat hâlâ bu dünyada, sürekli olarak anti-feministleri, cinsiyetçileri ve ırkçıları yüz yüze, sokakta, işte, internette veya devlet saraylarında görüyoruz. Onlar, bizlerin kazandığı özgürlükleri zedeleyerek bizleri ucuz işgücü, seks objesi ve itaatkâr ev hanımı olarak küçültmek istiyorlar. Cinsiyetçiliği utanmadan uygulayarak dünya çapında güçlenen feminist/kadın hareketini bastırabileceklerini düşünüyorlar. Fakat bu beyefendiler yanırlıyorlar.”

Yoksullar temiz su, hijyen ve sağlık hizmetinden mahrum

Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu (UNICEF) ve Dünya Sağlık Örgütü’nün (WHO) hazırladığı ortak rapor, kapitalizmin dünya çapında yol açtığı sefaletin farklı bir yönünü bir kez daha gözler önüne serdi. Suya, sağlık ve hijyene erişimin yetersizliğini ortaya koyan rapora göre emperyalist kapitalizm, 2 milyar 200 milyon kişiyi temiz içme suyundan mahrum bırakıyor.

3 KİŞİDEN BİRİ TEMİZ SUDAN MAHRUM

Raporda başta ishal, kolera, dizanteri, hepatit A ve tifo gibi hastalıkların yayılmasının önlenmesinde basit ve etkili yollardan biri olma özelliği taşıyan temiz içme suyuna ulaşma noktasındaki vahim tabloya dikkat çekildi. Buna göre dünya genelinde her 3 kişiden biri temiz bir içme suyundan mahrum. Bu durumdaki insanların sayısı ise 2 milyar 200 milyon olarak açıklandı.

Rapora göre, 785 milyon kişinin yarı saatlik yürüme mesafesinde ulaşabilecekleri bir temiz su kaynağı bulunmuyor. 10 kişiden birinin (785 milyon) hâlâ arıtılmamış yüzey suyu içtiği belirtildi.

DÜNYANIN YARISI SAĞLIKSIZ KOŞULLARDA YAŞIYOR

Temiz bir içme suyunun yanı sıra milyonlarca insanın ellerini yıkayacak bir suya ve sabuna da sahip olmadıkları da rapora yansdı. Rapora göre 3 milyar kişi evde sabun ve su ile ellerini yıkamıyor, 673 milyon insan tuvalet olarak açık alanları kullanıyor.

Dünya genelinde 2 milyar kişinin de temel sağlık koşullarından mahrum olduğu vurgulanıyor. Dünya nüfusunun yarısı (4 milyar 200 milyon kişi) sağlığa uygun olmayan koşullarda yaşıyor.

Hijyen koşullarının olmamasından kaynaklı her yıl 5 yaş altı yaklaşık 297 bin çocuk ishale bağlı hastalıklar nedeniyle yaşamını yitiriyor.

Sadece Doğu Asya ve Pasifik’te, 1 milyardan fazla insanın içme suyuna, sıhhi hizmetlere ve hijyene sınırlı erişimden muzdarip olduğu belirtildi.

Bölgede 166 milyon civarında insanın temel içme suyu hizmetlerine sahip olmadığı ve 846 milyon insanın da güvenli bir şekilde sağlık hizmetlerinden yararlanamadığı belirtildi.

ZENGİNLERİN TEMEL HİZMETLERE ERİŞİMİ İKİ KAT FAZLA

Bütün bu verilerle birlikte sınıfsal ayrımların da temiz su, hijyen ve sağlık koşullarına erişimde etken olduğu rapora yansdı. Söz konusu sıkıntıların yaşandığı ülkelerde; kentlerde yaşayanların, yoksul bölgelerde yaşayanlardan daha iyi durumda olduğu belirtildi. Kaynakların yetersiz olduğu ve eşit olarak dağıtılmadığı da raporda yer aldı.

Temel sağlık koşullarından mahrum olan 2 milyar insanın her 10’undan 7’si kırsal kesimde yaşıyor ve üçte biri “en az gelişmiş ülkeler”de yaşıyor.

Kırsal kesimde yaşayan 10 kişiden 8’inin temiz içme suyu hizmetinden mahrum olduğu 4 ülkede zenginlerin temel hizmetlere erişiminin oranı yoksullardan en az iki kat fazla.

Kapitalizmde konut sorunu

İnsanların barınma ihtiyacı, her zaman temel sorun alanlarından biri olmuştur. Konut edinebilme durumu ve kent yaşamı, toplumsal eşitsizliğin en çarpıcı örneklerini sunmaktadır. Konut sorunundaki neredeyse her “çözüm” sermaye sınıfının çıkarlarına göre şekillenmektedir.

Sanayinin gelişmesi ile birlikte kentlere yoğun göçlerin yaşanması ve nüfus artışı yerleşim yerleri açısından büyük sorunlar yaratıyor. Çarpık ve ‘kaçak’ yapılaşmanın, merkezi yerlerdeki gecekonduların yıkımı ve mahalle sakinlerinin devlet güçleri ile çatışmaları haberlerde sıkça yer alıyor. Çözüm olarak TOKİ yapımı toplu konutlar, kentsel dönüşüm, uydu kent gibi projeler ise sunuluyor.

Oysa bu projeler işçi ve emekçilerin konut ihtiyaçlarını sağlıklı bir şekilde karşılamak için değil, tamamen burjuvazinin sınıfsal çıkarları gözetilerek yapılıyor. Modern toplumun başlıca yaşam alanı haline gelen kentler, sermayenin birikimi ve dönüşümü için muazzam büyüklükteki kâr kaynaklarına çevriliyor. Şehir merkezlerine yığılan gecekondular yıkılıp, işçi ve emekçiler peyderpey kenara sürülüyor. 1800’lü yılların işçi gettolarının daha modern hali günümüzde halen devam ediyor. Boşalan arsalar mağazaların, iş merkezleri olarak gökdelenlerin, plazaların, AVM’lerin yapılmasının ardından merkezi yerler ise orta ve üst sınıf grubunun yaşam alanlarına dönüştürülüyor.

Kentsel dönüşüme gerekçe olarak, “çağımızda insanların daha sağlıklı evlerde barınmaları gerektiği” sunulsa da bunun hiçbir inandırıcılığı bulunmuyor. Zira söz konusu türden konutlar hem fahiş fiyatlarda satılıyor hem de buralardaki sosyal yaşam alanları zengin kesime hitap edecek şekilde dizayn ediliyor. Haliyle işçi ve emekçi kitlelere alternatif ola-

Friedrich Engels’in 1872 yılında yayımladığı “Konut Sorunu” isimli eserinde vurguladığı noktalar, günümüzde halen devam eden bu soruna dair güncelliğini korumaktadır. Kentlerin, yaşam alanlarının, herkesin konut ihtiyacının sağlıklı ve çevre ile uyumlu bir şekilde çözülmesi ancak kapitalizmin aşılması ile sağlanabilir.

rak şehir dışında, izole edilmiş alanlarda yapılan TOKİ konutları kalıyor.

Kentsel dönüşüm ve uydu kent projelerinin arkasındaki asıl mesele ise belediyeler ile sermayedarlar arasında ranta konu olmasıdır. Orta ve üst gelirli kesimin konut değil, kârlarını sürdürme sorunları vardır. Konut sorunu alt gelirli kesimin sorunudur. Bu konuda çözüm olarak milyonlarca aileye, 1984 yılında kurulan TOKİ’nin daireleri ya da ömür boyunca kirada, yani güvencesiz yaşam dayatılmaktadır.

TOKİ Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’na bağlı kamu kuruluşudur. TOKİ evleri sosyal konutlar olarak sunulmakta, emekçilerin uygun fiyatlara ev sahibi olacakları propaganda edilmektedir. Çok katlı, az odalı, minimum standartta olan TOKİ

konutlarının satışı, Amerika’da 2008 krizinin esas nedenlerinden biri olan mortgage sistemine göre yapılmaktadır. Bu, uzun yıllara yayılan banka kredileri ile kirasını öder gibi ev satın almak, taksitler bitene kadar da evin ipoteginin bankada olması anlamına gelmektedir. Bu modele göre, ev satın alan kişinin evin sahibi olana kadar, yani taksitler bitene kadar düzenli gelir sahibi olması şarttır. Ancak kapitalist sistemde tekrar eden ekonomik krizlerden kaynaklı güvenceli yaşamı inşa etmek zordur. Kriz dönemlerinde kişi işsiz kalabilir ve kredi çektiği banka, borcu kapatmak gerekçesiyle önce eşyalara sonra da eve el koyup, insanları sokacağı atabilir.

Faraza bu ihtimal gerçekleşme bile bu modelin işçi ve emekçilere kötülüğü büyüktür. Borçlandırma sistemi işçileri köle yapmanın, evsiz kalma korkusu ile kötü çalışma koşullarına ikna etmenin önemli yollarından biridir ve kapitalistlerin devamlılığını sağlamaktadır.

Türkiye’de derinleşen ekonomik kriz sonucu, TOKİ’den ev alan 270 bin 548 ailenin, borcunu ödemekte sıkıntı çektiği açıklandı. 2018 yılı itibarıyla de 12 bin 591 konut, alıcıları tarafından devredildi. TOKİ’nin sattığı evlerde alt gelir grubuna ait konutların borç bitimine kadar, orta

gelir grubuna ait konutların ise teslim tarihinden bir yıl sonrasına kadar devir yasağı bulunmaktadır. Gelir grupları arasındaki eşitsizlik bu şekilde de kurumsallaşmış durumdadır.

Konut sorunu kapsamında, inşaat halinde olan projelerden ev satın alıp belirlenmiş tarihlerde evine kavuşamayan, yıllarca süründürülen ailelerin mağduriyetini de saymak gerek. Dört tüketici federasyonunun açıkladığı raporda 200 binden fazla konut mağduru olduğu belirtilmiştir.

Öte yandan TÜİK verilerine göre, Türkiye genelinde krizden kaynaklı konut satışları yüzde 31,3 oranında, ipotekli konut satışları da yüzde 85,8 oranında azalmıştır.

Kapitalizmden barınma sorununu çözmesini beklemek yanılgıdır. Krediler aracılığı ile satın almak ya da “bir şekilde” ev sahibi olmak kalıcı bir çözüm değildir. Friedrich Engels’in 1872 yılında yayımladığı “Konut Sorunu” isimli eserinde vurguladığı noktalar, günümüzde halen devam eden bu soruna dair güncelliğini korumaktadır. Kentlerin, yaşam alanlarının, herkesin konut ihtiyacının sağlıklı ve çevre ile uyumlu bir şekilde çözülmesi ancak kapitalizmin aşılması ile sağlanabilir.

Ağrı’da sel 4 can aldı

Ağrı Diyadin’de 17 Haziran’da meydana gelen selde 2’si çocuk, 4 kişi yaşamını yitirdi.

Göl Mahallesi’nde 48 yaşındaki Naime Polat ile çocukları 11 yaşındaki Musa ve 4 yaşındaki Pınar Polat araziye ot toplamaya çıktıklarında yağışla olu-

şan sel sularına kapılarak, yaşamlarını yitirdiler.

Aynı bölgede olan 19 yaşındaki Nurullah Yardımcı ise yıldırım isabet etmesi sonucu yaşamını yitirdi.

Cansız bedenler Diyadin Devlet Hastanesi morguna kaldırıldı.

Medeni Yıldırım 6 yıl önce katledildi...

“Her yer Lice, her yer direniş!”

Medeni Yıldırım 28 Haziran 2013'te askerler tarafından katledildi. Diyarbakır Lice'ye bağlı Hezan-Kayacık'ta kalekol yapımına karşı “Barış istiyoruz” pankartı ile yürüyüş yapan kitlenin üzerine askerler ateş açmıştı. Askerlerin saldırısında 8 kişi yaralanmış, Medeni Yıldırım da öldürülmüştü.

Diyarbakır-Liceli Medeni Yıldırım 18 yaşındaydı. Katledilmesinin ardından, Haziran Direnişi'nin etkisi ile Türkiye'nin dört bir yanından “Her yer Lice, her yer direniş!” sloganları yükseldi. Lice'de Medeni'yi öldüren askere yönelik öfke ile Eskişehir'de Ali İsmail'i katleden polislere yönelen öfke birleşti. Kürdistan'da yapılan katliama, ülkenin her yerinden tepki yükseldi.

SONRASINDA NE OLDU?

Lice'de açılan dava dosyası görevsizlik kararı ile Diyarbakır'a gönderildi, dosyaya gizlilik kararı konuldu. Bir yıl sonra Medeni Yıldırım'ın öldürüldüğü görüntüler ortaya çıktı. İki yıl sonra keşif yapıldı ve dava ancak Eylül 2015'te açıldı. Hazırlanan iddianamede suçlanan yine Medeni Yıldırım oldu. Savcılık, hazırladığı iddianamede, yargılanan asker Adem Çiftçi'nin “haksız tahrik altında olası kasitle ateş ederek Yıldırım'ın ölümüne neden olması” sebebiyle Türk Ceza Kanunu'nun kasten öldürmeyi düzenleyen 81. ve olası kastı içeren 21/2. maddelerinden yargılanmasını istedi.

O dönem henüz hayatta olan Avukat Tahir Elçi konuyla ilgili bir röportajda haksız tahrik iddiasına değinmişti: “*Haksız tahrik biçiminde bir iddia ileri sürülemez. Cumhuriyet savcısı Yıldırım'ın taş atan grubun içinde olmadığını izlediğini söylüyor. Davranışları bundan ibaret insandan güvenlik görevlileri nasıl etkilenmiş, hangi tahrikten etkilenip ateş açmışlar?*” Devlet hem öldürüyor hem de suçlu buluyor.

Adem Çiftçi Diyarbakır 7. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülen davanın altıncı duruşmasında beraat etti. Sonradan beraat kararı bozularak, dava dosyası eksiklerin giderilmesi için yerel mahkemeye gönderildi. Yargılama yeniden başladı. Yeniden başlayan yasal süreçte cinayet gününe ilişkin birçok detay ortaya çıktı. O gün ambulansın aranmadığı, kurşunların hedef gözetilerek sıkıldığına dair bir veri olarak yaralananların çoğunluğunun göğüs kısımlarından vurulmaları gibi “detay”lar...

Dönemin Başbakanı Tayyip Erdoğan, kalekol karşı yürüyüş ile ilgili uyuşturucu demagojisi yapmıştı: “*Lice olayı da sıradan bir olay değil, dayandığı yer esrar, hintkeneviri olayıdır. Kalekol, karakol, bunların hepsi hikaye.*” Olaydan birkaç gün önce yapılan uyuşturucu operasyonu ile bağlantı kuran Erdoğan, Kürt halkının örgütlü gücünün ve öfkesinin üstünü örtmeye çalışıyordu. Bir yanılla Lice halkı başına ne gelirse resmi devletten geldiğini bildiği için kalekol yapımına

karşı. Bir yanılla da '90'lardan bu yana uyuşturucu ticareti ile zenginleşen rütbeli askerlerden valilere resmi görevlilerin ceplerini bu yolla doldurduğu biliniyor. Bugün “bekçi”lere, orada da korucu başlarına yaptırdıkları tetikçilik ile sefaletini sürdürdükleri ise bir gerçek.

Dönemin AKP Genel Başkan Yardımcısı Hüseyin Çelik, “Kürt kardeş lütfen bilhassa sen dikkat et! Büyük Oyun'cular Gezi Parkı'nın Kürt versiyonunu devreye sokmak istiyorlar” diyerek, asıl korkulunun ne olduğunu yansıtıyordu.

AKP iktidarının Haziran korkusu hâlâ bitmedi. Onların asıl korkusu toplumsal hareketliliklerdir. İktidarlarını sallayan, daha fazla baskı yapmalarına neden olan şey kitlesel eylemlerdir. Medeni Yıldırım Lice'de öldürülen onlarca gençten biriydi. Ortak düşmana karşı, Kürt-Türk ayrımına takılmadan, yaratılan suni ayrımların yok edildiği eylemlerde sesi her yere taşıdı.

Medeni Yıldırım'ın öldürülmesinin üzerinden 6 yıl geçti. Kürt illerinde baskı ve zorbalık artarak devam ediyor. Kobane'den hendeklere onlarca genç öldürüldü, tutuklandı, yerinden yurdundan edildi. Kürtlerin belediyelerine kayyımlar atandı, avukatları öldürüldü, gazeteleri yasaklandı, gazetecileri tutuklandı. Bütün bunlara rağmen iktidardakiler rahat bir nefes alamadılar.

Kürt ve Türk emekçilerinin direnişi iktidarın baskı ve zorbalığına geçit veremeyecektir.

Devrimci seçim faaliyetleri

Sınıf devrimcileri, 23 Haziran öncesi yürüttükleri faaliyetle işçi ve emekçileri gerici-faşist iktidara karşı mücadeleyi büyütmeğe çağırıyor.

KÜÇÜKÇEKMECE

“Gerici-faşist iktidara geçit yok! / BDSP” şiarlı afişler sanayi havzalarında ve işçi geçiş güzergâhlarında yaygın olarak kullanılıyor.

Topkapı ile Cevizlibağ'da tekstil, metal ve matbaa işçilerinin yoğun olarak çalıştığı bölgelere afişler asıldı.

Sefaköy Halkalı caddesi üzerinde bulunan petrokimya, metal, tekstil ve gıda işçilerinin çalıştığı fabrika çevrelerinde de seçim afişleri asıldı.

Seçim afişleri, İkitelli OSB ve Uğur Konfeksiyon'un bulunduğu Aykosan Sanayi Sitesi içerisinde de kullanıldı.

Ayrıca Yenibosna'da bulunan KOM işçilerine de, “Gerici-faşist AKP iktidarına geçit vermeyelim! Sınıf mücadelesini büyütelim! / BDSP” çağrılı seçim bildirisi ulaştırıldı.

GEBZE

“Gerici-faşist iktidara geçit yok! / BDSP” şiarlı afişler Çayırova ve Feniş mahallelerine yapıldı. Ayrıca, devrimci seçim bildirileri Feniş Kavşağı'nda işçi ve emekçilere ulaştırıldı. AKP iktidarının yasakçı, işçi düşmanı uygulamaları teşhir edildi.

İZMİR

“Gerici faşist iktidara geçit yok!” şiarlı BDSP afiş ve bildirileri işçi ve emekçilere ulaştırıldı. Afişler Bayraklı, Naldöken Soğukkuyu, Serinkuyu, Çiğli itfaiye duraklarında ve Güzeltepe'de yaygın bir şekilde yapıldı. Yine Küçük Çiğli ve Harmandalı'da bildiriler emekçilere ulaştırıldı.

DGB'DEN SEÇİM FAALİYETİ

İstanbul Devrimci Gençlik Birliği “Faşist baskı ve zorbalığa geçit yok!” şiarlı afişleri Kadıköy ve Beşiktaş sokaklarına yaptı. Diğer yandan seçimlere dair hazırlanan bildiriler Beşiktaş çarşısında ajitasyonlar eşliğinde gençliğe ulaştırıldı. Ajitasyonlarla faşist baskı ve zorbalığa geçit vermemek için, işsizliğe, geleceksizliğe karşı gençlik mücadele etmeye çağırıldı. Dağıtım esnasında birçok emekçi ve genç ile yaklaşan seçimler üzerine sohbet edildi.

DİSK'in Ankara paneli üzerine

Yeni 15-16 Haziranlar yılılık sendika ağalarının ağızlarından çıkacak sözlerle değil, ancak ve sadece söz, yetki ve kararın işçilerde olduğu, taban örgütlülüğünü esas alan bir mücadele hattı ile ortaya çıkabilir.

Geçtiğimiz hafta 15-16 Haziran işçi direnişinin 49. yılını andık. Kartal mitinginin dışında, diğer bölgelerde, daha çok panel-forum şeklinde programlar tercih edildi. Ellinci yılına varmış, işçilerin inisiyatifine dayanan, devletin koyduğu yasal çizgileri tanımayan büyük işçi direnişinin o gün neyi ifade ettiği bir başka yazının konusu. Biz DİSK'in Ankara'da "İşçi hakları ve sendikal hareket" başlığıyla düzenlediği paneli tartışmaya çalışacağız.

Kıdem tazminatının gaspı gündemdeyken, sermaye kullan-at işçilik üzerinden kendisine güvenli bir zemin yaratmışken, krizin faturası emekçilere ödetilmeye çalışılırken 'mücadeleci sendikamızı kapatılmayacağız' diyen bir dönemin DİSK'ine dair yöneticilerinin bugün ne söyleyeceğini merak ediyorduk. Bu merakla salondaki yerimizi aldık. Yöneticiliğini Tayfun Görgün'ün yaptığı etkinliğe konuşmacı olarak İlhan Cihner, Prof. Dr. Aziz Konukman ve Lastik-İş uzmanı Üzeyir Ataman katıldı.

Program 15-16 Haziran Direnişi'ne ait beş dakikalık belgesel gösterimi ile başladı. Bütün bir program boyunca 15-16 Haziran'a dair öne çıkarılanlar da bu belgeselden ibaretti. Konuşmacılar ülkenin siyasal ve iktisadi olarak genel durumunu ortaya koyarken, DİSK temsilcilerinin

den 'dünün' azmini ve özverisini ortaya koyacak küçük bir söz bile gelmedi. Programın bu minvalde geçmesi bilinçli bir tercih sayılmalı. Emekçileri doğrudan ilgilendiren başlıca konulara dair kayda değer tek söz etmeyen, kendilerine muhalif temsilcilerin öne çıkmasını hazmedemeyen, gerekirse şube kapatmasına gidilebileceğini belirten, dün darbe destekçiliği yüzünden uluslararası sendika birliğinden kovulan çeteye bugün koltuk değneği görevi görenler, bir mafyadan Kemal Türkler yaratma galesi güden irade, iki uzun günün öğreticiliğine elbette sarılacak değildi.

Bu açıdan bizi şaşırtan bir tablo yoktu ortada. Bizi şaşırtan taraf salondaki bir emekçinin sorusuna Tayfun Görgün'ün pişkince tavrıydı. Söz alan kişi, "DİSK'in salon etkinliklerine hep aynı yüzlerin katıldığını ve birbirimizi ikna edip durduğumuzu, bir işçi konfederasyonunun etkinliğine neden işçilerin gelmediğini ve işçi kimliğinin bu anlamda neden zayıf kaldığını" sordu. Delege seçimleri sanki işçi iradesi ile belirleniyor, kurullarda söz-yetki ve karar mekanizması sanki işçilerdeymiş gibi, Tayfun Görgün salondaki işçi kimliğine yönelik zayıflığın sebebi hemencecik salona attı. Bu cambazlığın sınıfsal köklerini gayet iyi biliyoruz.

Önümüzdeki sene DİSK 15-16 Haziran işçi direnişine yönelik merkezi bir etkinlik örgütleyebilir. 50. yılına varan işçi sınıfımızın mücadele tarihinin önemli sıçrama uğraklarından biri olan bu direnişi DİSK yöneticilerinin uyuşukluğuna, militan-dövüşen işçiye dönük kinci tutumuna bırakırsak, bu şanlı direniş onların ellerinde ruhanileştirilerek, ilerici özünden koparılarak, genç işçilere uzak bir tarih, bir masal gibi anlatılır.

İşçi sınıfının mücadele tarihi birbirine ulanarak büyüyor. Sınıf kendi tarihine yaslanarak öğreniyor ve mücadelesinin zeminini bu tarihi sıçramalar üzerinden belirliyor. Ellinci yılında tarihimizin önemli sacayaklarından biri olan 15-16 Haziran Direnişi'ne yönelik iki seçenek duruyor. Ya birilerinin mücadelemizin önemli bir kilometre taşı silikleştirip, bir zamanlar öyleydi şeklinde anlatmalarına kulak kabartacağız ya da tarihin yeni cüretini biz kuşanacağız. Yeni 15-16 Haziranlar yılılık sendika ağalarının ağızlarından çıkacak sözlerle değil, ancak ve sadece söz, yetki ve kararın işçilerde olduğu, taban örgütlülüğünü esas alan bir mücadele hattı ile ortaya çıkabilir.

BİR SINIF DEVRİMCİSİ

DİSK'ten 15-16 Haziran mitingi

Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK), 15-16 Haziran Direnişi'nin 49. yıldönümü vesilesiyle 15 Haziran günü İstanbul Kartal'da miting düzenledi.

Miting için Hasan Ali Yücel Kültür Merkezi önünde toplanan işçi ve emekçiler kortejlerini oluşturarak kısa bir yürüyüşle mitingin yapılacağı Kartal Meydanı'na ulaştı..

DİSK üyesi işçiler "Kıdem tazminatımıza, emeklilik hakkımıza sahip çıkıyoruz", "Kıdem tazminatlarımız iş güvencemizdir Dokunma!" pankartlarını taşıdı.

"Kıdeme uzanan eller kırılmalı", "Faşizme karşı omuz omuza!" sloganlarıyla en önde yer alan DİSK kortejini ardından diğer siyasetler yürüdü.

Sınıf devrimcileri de "15-16 Haziran 1970 işçi direnişi yol gösteriyor... Sermaye diktatörlüğüne karşı genel grev genel direnişi!" pankartıyla mitinge katıldı.

Miting programı DİSK Korosu tarafından seslendirilen "Türkiye işçi sınıfına selam" marşı ve saygı duruşu ile açıldı.

Mitingde konuşan DİSK Genel Başkanı Arzu Çerkezoğlu 15-16 Haziran Direnişi'ni selamlayarak "Bundan tam 49 yıl önce sendika hakkımızı nasıl savunduysak, bugün de kıdem tazminatı hakkımızı, emeklilik hakkımızı, insanca yaşanacak ücret hakkımızı, güvenceli iş hakkımızı savunmak için bir aradayız" dedi.

Her gün işsizliğin arttığına, sefaletin derinleştiğine dikkat çeken Çerkezoğlu, "Ülkeyi yönetenler halkın bu acil sorunlarından uzak. Onlar geçim derdini bırakmış, seçim derdine düşmüş" ifadelerini kullandı.

İstanbul seçimlerinin hemen ardından, krizin faturasının emekçilere kesileceğine dikkat çekerek ilan ettikleri pakette kıdem tazminatının gasp edilmesinin de yer aldığı vurgu yaptı.

23 Haziran'da yenilenecek İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçimlerine de değinen Çerkezoğlu, işçi ve emekçilere bu saldırıları reva görenlere izin vermeyeceklerini dile getirdi.

Seçim iptalini, hukukun yok sayılmasını, demokrasi naralarını teşhir etti.

Miting Gökhan Birben konseriyle sona erdi.

BDSP'den İstanbul'da 15-16 Haziran piknikleri

Bağımsız Devrimci Sınıf Platformu (BDSP), 16 Haziran'da İstanbul'un Avrupa ve Anadolu yakalarında 15-16 Haziran Büyük İşçi Direnişi'nin yıldönümü vesilesiyle piknikler düzenledi.

AVRUPA YAKASI

Piknik sabah 10.00'da Esenyurt, Küçükçekmece ve Gaziosmanpaşa'dan araçların gelmesiyle başladı. İlk olarak kolektif emeğin ürünü olarak hazırlanan ortak sofraya kuruldu. Kahvaltının ardından forum gerçekleştirildi.

Forum BDSP adına yapılan konuşma ile başladı. Konuşmada 15-16 Haziran Direnişi'nin Türkiye işçi sınıfı hareketinde tuttuğu yere değinildi. Şanlı 15-16 Haziran Direnişi'nin işçi sınıfı ve emekçilere dönük saldırıları geri püskürtmek için yol gösterdiği vurgulandı. Gerici faşist iktidarın toplumsal muhalefete dönük saldırılarına değinilen açıklamada dinci-gerici AKP iktidarına geçit vermemeye çağırısı yapıldı. Gerici-faşist iktidarın düzenli yasalarını dahi hiçe sayarak iptal ettirdiği seçimler üzerinden faşist baskı ve zorbalığın geldiği boyuta vurgu yapıldı. Konuşmanın devamında Gerici faşist iktidarın karşısında tek alternatif olarak sunulan CHP ve İmamoğlu'nun da düzenin ve sermayenin hizmetinde olduğu vurgulanarak işçi sınıfı ve emekçilerin tek ve gerçek alternatifi olan sosyalizme vurgu yapıldı. Son olarak da komünistlerin düzen partilerine ve düzen adaylarına hiçbir biçimde çağrı yapmayacakları ifade edilerek gerici faşist iktidara karşı işçi sınıfı ve emekçilerin mücadelesini fabrikalarda ve hayatın olduğu her yerde örgütlenme, birliğini güçlendirme mücadelesini büyütme çağırısı yapıldı. 15-16 Haziran Direnişi'nin bu açıdan yol gösterici olduğu vurgulanarak konuşma sonlandırıldı.

BDSP adına yapılan konuşmanın ardından forum kısmına geçildi. Forumda işçi ve emekçiler söz alarak 15-16 Haziran Direnişi, gerici faşist iktidarın saldırıları, fabrikalarda yaşanan hak gaspları ve örgütlenme mücadelesi vb. konular üzerine konuşmalar gerçekleştirdiler. Yaklaşık bir buçuk saat süren forumun ardından ara verildi. Arada çeşitli oyunlar oynandı, yarışmalar gerçekleştirildi.

Saat 15.00'te öğlen yemeğinin yenilmesinin ardından programın ikinci bölümüne geçildi. İkinci bölümde ilk olarak kızıl afacanlar sahne alarak şiir dinletisi sundular. Esas-Der de müzik dinletisi ve Şeyh Bedrettin destanını anlatan kısa bir şiirsel tiyatro ile pikniğe katkı sundu. Bir metal işçisi de sahne alarak türkü ve halay parçaları seslendirdi. Halayların çekilmesi ile piknik programı tamamlandı.

Piknik alanında çocuk işçi katliamlarını anlatan resim sergisi açıldı. Alana "15-16 Haziran Direnişi yol gösteriyor" şiarının yer aldığı pankart asıldı. Ayrıca açılan standda Kızıl Bayrak ve Eksen Yayıncılık kitapları tanıtıldı.

ANADOLU YAKASI

Piknikte ilk olarak kolektif emeğin ürünü olan ortak kahvaltı yapıldı. Kısa bir

aranın ardından etkinliğe geçildi.

Etkinlikte ilk olarak 15-16 Haziran'da hayatını kaybedenler ve tüm devrim şehitleri adına bir dakikalık saygı duruşu yapıldı. Ardından etkinliğin forum kısmına geçildi. Forum bölümünde ilk olarak BDSP konuşması yapıldı. Konuşmada öncelikle emperyalist kapitalist sistemin yaklaşık 40 yıldır yaşadığı ekonomik ve siyasal krizine değinildi. Yaşanan bu krizin faturasının işçi ve emekçilere kesilmek istendiği ve bunun için tüm dünyada baskıların arttığına ve gerici politikaların hayata geçirildiğine dikkat çekildi. Sonrasında dünyadaki savaş ve saldırganlık politikalarından örnekler verilerek Türkiye'de yaşanmakta olan gerici ve baskıcı rejime değinildi. Gerici iktidarların, bu kriz ortamında tüm dünyada sermaye sınıfının ihtiyacı olduğu ve Türkiye'deki dinci gerici AKP iktidarının bu ihtiyaçtan doğduğu anlatıldı. Ardından, işçi ve emekçilere AKP eliyle dayatılan gerici uygulamalar teşhir edildi. Sonrasında ise İstanbul'da 23 Haziran'da yapılacak olan seçimlerle birlikte yaşanan siyasal tablo üzerinde durularak seçimlerin işçi ve emekçilerin sorunlarına çözüm olmayacağı ifade edildi. Bir tarafta tüm baskı ve faşizan uygulamaların gerçekleştirici

AKP adayı, bir tarafta ise düzen muhalefetinin adayı olduğu, ikisinin de sömürü politikalarının sözcüsü olduğu söylendi. Bu adaylardan asla bir beklenti içine girilmemesi, gerçek çözümün işçi ve emekçilerin örgütlü mücadelesi olduğu vurgulandı.

Eğitimin gericiğinden, kadın işçilerin yaşadığı sorunlara, kamu emekçilerinin sorunlarından sendikal bürokrasiye pek çok konu tartışıldı. Bir kadın işçi, gerçek kurtuluşun devrimde, sosyalizmde olduğunu vurguladı. Başta kıdem tazminatı hakkının gasp edilmesi olmak üzere, sosyal yıkım saldırılarına, emperyalist savaş ve saldırganlığa karşı fiili-meşru mücadele vurgusu yapıldı. 15-16 Haziran Direnişi'nin üzerinden 49 yıl geçmesine rağmen yol gösterdiğine değinildi.

Forumun ardından şiir ve müzik dinletisi yapıldı. Halaylar, türkülerle devam piknik programında yine kolektif olarak oyunlar oynandı. Başından sonuna kadar büyük bir coşku içinde geçen program çekilen halayların ardından mücadele çağrısıyla bitirildi.

LİSELİ GENÇLİK FORUMU: "YENİ DÖNEM MÜCADELE VE ÖRGÜTLENME YILIMIZ OLACAK!"

Piknik programında bir araya gelen liseliler forum gerçekleştirdi. Eğitimin gericileşmesi, sınav ve ders geçme sistemi tartışıldı. Kapitalist sistemde eğitimin ne anlama geldiği üzerine sohbet edildi. Eşit, parasız, bilimsel, anadilde eğitimin sosyalizmde mümkün olacağı üzerinde duruldu. Forum katılan liseliler yapılan canlı tartışmaların ardından yeni dönemin örgütlenme ve mücadele yılı olacağını vurguladılar.

***“Yaşamın olduğu her yerde
savaşmak istiyorum!”***

Clara Zetkin

**Uluslararası işçi sınıfı mücadelesinin
gözüpek kadın önderi Clara Zetkin'i,
ölümünün 86. yılında saygıyla anıyoruz...**